National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 30 1985
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 50 (1867) 1985 NELJAPÄEVAL, 12. DETSEMBRIL — THURSDAY, DECEMBER 12 XXXVI aastakäik

Vana-Andrese koguduse noortejumalateenistuselt. Vasakult, 1. rida — Milvi Tiislar, Hillar Agur, Andres Agur, Erika Kivik, Taimi Marley, Kristi Neps (õpetaja). 2. rida — Erik Laar, Alex Kurm, Heli Orav, Mart Altosaar. 3. rida — Maret Kapp (õpetaja), Toomas Orav, Kalju Kurm, Ingrid Laar, Kristi Laar, Taimi Petersoo, Aino Pähn (õpetaja). 3. rida — Tõnu Petersoo, Lisa Lugus, õp. Udo Petersoo, Ester Lääs, Kenneth Lääs, Alar Petersoo. (Lähemalt lhk. 4)

Foto — S. Preem

Foto — Elna Kungla

Arkady Shevchenko:

Nõukogude süütõendeid ei saa usaldada

„Ärge usaldage Nõukogude Liitu! Ärge uskuge Nõukogude süüdistusmaterjali, mida Kanada Deschenes'i-komisjon raudeesriide tagant otsima läheb! Nad saavad dokumente fabritseerida nagu nad soovivad. Nende tõepärasust on raske kontrollida. Peame olema ettevaatlikud, et Nõukogude Liidule mitte anda võimalust kompromissi teha nende arvel, kes siia (Läänemaailma) on tulnud.“ Neid sõnu ütles üks tipp Nõukogude süsteemi tundjaid, lääne poole ärahüpanud N. Liidu saadik Ühendatud Rahvaste juures Arkady Shevchenko möödunud kesknädala õhtul Toronto Royal York hotellis korraldatud dineel 1000-le inimesele.

Kuigi kõik see, millest endine Nõukogude Liidu välisministri sõber kõneles, küsimustel vastas ja pressikonverentsil väljendas, on eestlastele ja kõikidele põgenikest rahvusgruppidele ammugi teada, tulevad need sõnad kinnitusena endiselt kõrgelt ametikandjalt, kes sellise poliitika ühe teostajana varem tegeles. Sellepärast vist kviteeriti ta kõnet püsti seistes tugeva aplausiga.

Arkady Shevchenko ütles, et uus hea välimuse ja hea esinemisega Kremli võimumees Mihhail Gorbatshov ei saa rahvale hea olla. Ta ei saa kommunistli ku partei süsteemi tõttu kogu korda muuta. Ta saab vaid selles muudatusi ette võtta, mis kommunistlikku korda võib tugevdada. Kommunismi kaugemaks sihiks on maailma oma võimu alla saamine. Võtku see aega, mis võtab. Nõukogude poliitika teenib seda eesmärki. Sellise poliitika kirjeldamiseks võeti enne 1960. aastat tarvitusele sõna „disinformation“, mis tähendab Nõukogude Liidu avaliku ja salajase tegevuse tehnikat Läänes oleva avaliku arvamuse muutmiseks. Selle sõna mõiste alla kuuluvad võltsimised, vale kuulujutud, mitmel viisil valele teele juhtimised jne. Näiteks, ajalehtedele antakse sihilikult valeandmeid, milliseid olukordade mitteteadmisest trükitakse. Nõukogude Liit alati kiidab ennast ja teeb valitsusi Läänes maha.

Sovjetid on võimelised oma inimesi sisse poetama igasugustesse gruppidesse ja neid vajaduse korral ka majanduslikult toetama. Tuntumad neist on Maailma Rahunõukogu, Kanada Rahukongress, Maailma Kirikute Liit jne. Sämaaegselt usutakse Venemaal tõesti, et läneriigid on sõjaliselt agressiivsed, sest muud infor-

Arkady Shevchenko

matsiooni seal on raske saada. Kui Läänes küsitakse, mida Nõukogude informatsiooniga teha, siis soovitas kõneleja — ärge uskude seda: lugege mitmesugust kirjandust Nõukogude Liidu kohta. Ka sõlmib Nõukogude Liit välislepinguid mingi varjatud kasusaamise tagamõttega. Lepingud aitasid N. Liidul Balti riike kergemini üle võtta.

Rahvuskultuuridel on lahutav toime, mida Nõukogude rezhiim eriti ei salli. Maalt lahkuda ka ei tohi. Need, kes seda on teinud, on reeturid. Läänes süüdistatakse ja mustatakse eriti neid, kes end selle süsteemi vastaselt väljendavad. Selles valguses tuleb näha ka praegust natsijahti. Võib olla on Läänes üksikuid inimesi, kes siin tõeliselt natside kuritegudesse on segatud, kuid valitsus peab olema väga ettevaatlik kogu selles küsimuses. Endine diplomaat juhtis siis tähelepanu Nõukogude desinformatsiooni meetoditele ja põgenike kaitsmise vajadustele, et nad ka siin maal ei satuks kompromisside ohvreiks. Nõukogude tõendid pole usutavad.

Kõnelejalt küsiti, kas Vene tõmbab oma väed kord Afganistanist tagasi. Shevchenko ütles selle peale kindlasõnaliselt „ei“. Vägede tagasitoomine tekitaks sisemist pinget, eriti aga satelliitriikides. Läänes kontroversiaalseks tehtud nn. „Star Wars“ siaalseks tehtud nn. „star wars“ programm USA-s pole venelastele enestele midagi uut. Nad on juba enne ameeriklasi selle projekti kallal töötanud. Ta arvas, et N. Liit momendil tahab normaalset läbikäimist Kanadaga ja et neile eriti meeldis Pierre Trudeau. Kokkuvõttes oli kõneleja veendunud, et käesolevas ideoloogilises võitluses lõpuks vabad maad peale jäävad.

Banketi korraldajaks, kus „taldrik“ maksis $60, oli National Citizens Coalition ja Cosbild Club koostöös ukraina, eesti, läti, leedu, tšehhoslovakkia, kroaatia, ungari, sloveeni ja slovaki, keskorganisatsioonide ja Balti Liiduga. Eestlasi oli kohal 40, eesotsas EKN-u esimehe Laas Leivati ja peasekretär Priit Aruvallaga.

R.K.

mb

Euroopaparlament toetab balti koole

LOS ANGELES — Euroopaparlamendi liige Otto von Habsburg teatas Balti Vabadusliidu presidendile Avo Piirisillale, et pärast tugevat võitlust oli võimalik eelarvesse võtta tagasihoidlik summa balti koolide toetamiseks Euroopas. Eelarve võeti vastu esimesel lugemisel. Baltlaste toetamise küsimuses aitasid kaasa ka parlamendiliikmed dr. Heinrich Aigner, kes on eelarve kontroll-komitee president ja dr. Ingo Friedrich (CSU). Otto von Habsburg lisab, et selle võrdlemisi, et Balti rahvad on osa Euroopast ja meil on nende vastu kohustus.

Andrei Sahharovi naine jõudis USA-sse

N. Liidu aatomiteadlane ning dissident, kes on määratud elama kaugesse N. Liidu linna Gorkisse, et ta mitte kokku ei puutuks välismaa teadlaste ja ajakirjanikega, sai loa saata oma naine Helena Bonner läände erilisele ravile. Ta jõudis 7. dets. Bostonisse, kus kohtas oma lapsi ja lapselapsi. Need said varem loa lahkumiseks N. Liidust.

Helena Bonnerile anti luba N. Liidust lahkumiseks tingimusel, et ta ei tooma ühtegi jutuajamist ajakirjanikele ega räägi neile oma elu üksikasjadest N. Liidus. Kui ta seda teeb, siis ei anta temale kunagi luba tagasi tulla N. Liitu ja näha oma meest, Andrei Sahharovit.

Pommid Pariisis

Pariisis lõhkes terroristide pomm suures kaubamajas ja vigastas 39 inimest, 12 nendest on kriitilises olukorras. Pommi panijateks kaubamaja mis oli täis pühade-eelseid ostjaid, olid Palestiina Vabastamise Frondi liikmed. Pommi panemise põhjuseks pidi olema asjaolu, et Prantsusmaa alustab lähemat koostööd Iraaniga.

Politsei andmeil on ka mitmed teised terroristlikud grupid teatanud, et nemad olid pommi panijad. Pomme oli asetatud Pariisis veel mitmesse teise kohta, mõned plahvatasid, tehes vähemat kahju, teised olid valealarmid, nähtavasti selleks, et politseid tegevusega üle koormata.

Kõik terroristid on kurjategijad

Liitunud Rahvate organisatsiooni (LRO) täiskogu võttis vastu otsuse et kõik terroristid, vaatamata nende eesmärgile, on kurjategijad. Hääletamisel oli poolt 118 ja 1 vastu (Kuuba). Nende seas, kes hääletamiset osa ei võtnud, olid Iisrael, Iraan ja mõned teised.

Kokkulepet ei saadud selle kohta, kas terroristid võivad olla ühele rahvale kriminaalid ja teisele vabadusvõitlejad, nagu seda võib täheldada mitmel maal.

Sol Littmani valeandmed põhjustasid sõjakuritegude uurimiskomisjoni moodustamise

Kanadas elunevate sõjakurjategijate avastamiseks moodustatud erikomisjon selgitas Hull'is, Que., Sol Littmani avalduse tõepärasust, nagu oleks dr. Josef Mengele soovinud asuda Kanadasse 1962.a., esitades vastava sooviavalduse Argentiinas Kanada konsulaadile. Littman nõudis valitsuselt otsekohest selgitust selle kohta, kui palju sõjakurjategijaid on asunud Kanadasse pärast sõda immigratsiooni korras.

Kui Kanada valitsus sellele nõudele ei reageerinud, andis Sol Littman oma kirja ärakirjad avaldamiseks „Toronto Starile“ ja USA-s „New York Times'ile“. Nende kirjutiste tagajärjel, valitsus moodustas erikomisjoni Kanadasse asunud sõjakurjategijate selgitamiseks kohtunik Julian Deschenes'i juhtimisel.

Komisjon on täitmas temale antud ülesannet. 5. dets. ta selgitas Sol Littmani esildise tõepärasust dr. Mengele Kanadasse asumise taotluse suhtes. Komisjon ei leidnud selle kohta mingisugust tõendmaterjali. Mengele ei ole kunagi Kanadasse tulekuks viisat taotlenud.

ALUSETA ARVAMINE

Kanada valitsuse advokaat Ivan Whitehall, süüdistas Sol Littmani nõiajahi pidamises (vigilante) sõjakurjategijate tagaajamisel, kuid pidi selle väljenduse tagasi võtma juutide nõudmisel.

Küsimuse selgitamine kohtunik Deschenes'i ees kujunes kohati väga tormiseks. Sol Littman oli sunnitud võtma omaks, et ta isiklikult kujundas arvamise, et dr. Mengele taotles Kanadasse asumise luba Argentiinas. Ivan Whitehall märkis selle juures, et ükski arukas mees ei võiks sellistele arusaamistele tulla ilma vähemagi aluseta.

EI SOOVINUD ASUDA KANADASSE

Sol Littman, kes on natsiküti Simon Wiesenthali esindaja Kanadas, ütles uurimiskomisjoni ees esialgu, et enne kirjasaatmist peaministrile aasta tagasi, ta pidas nõu kahe isikuga, kuid keeldus nimesid nimetamast. Komisjoni nõudel ta hiljem teatas, et need isikud olid RCMP sõjakurjategijate selgitamise üksuse juht seersant Fred Yetter ja immigratsiooniametnik Al Nylor. Ta lisas, et seisukoha võttis siiski tema ise ja kui see oli ekslik, siis see oli tehtud tema poolt. Ta ütles ka, et usub, et dr. Josef Mengele kunagi ei avaldanud soovi asuda Kanadasse ja Brasiilias haua avamisel leitud luukere on Mengele oma.

Eesti naisele sündisid Inglismaal nelikud

Eestlanna Doris del Renzio, n-na Miller, 38 aastat vana, sünnitas Inglismaal nelikud.

Nagu inglise ajakirjandusest nähtub, on kõik neli last terved ja tublid ning pääsevad lähemal ajal koju Canterburys, kus ootab õnnelik isa Toni del Renzio, 70 a. vana.

Paaril puudusid lapsed ja arstid abistasid neid „katseklaasi-meetodil“, s.o. kunstliku seemendamisega.

Ajakiri „News of the World“ kirjeldab pikemas reportaažis seda erakordset sündmust.

Doris del Renzio isa Eugen Millertöötas kodumaal Riigi Ringhäälingus ja hiljem Inglismaal BBC teenistuses. Tema ema on tuntud pianist Lea Lesta-Miller. Mõlemad on nüüd surnud.

Estival 86 Lundis ja Malmös

MALMÖ — Eesti Päevad Rootsis ESTIVAL 86 toimuvad tuleval aastal 1.-4. maini Lundis ja Malmös. Kavas on kirjanduslikud ja muusikalised ettekanded, teater, rahvatants, näitused, rahvapidu, galaetendus, pidulik rongkäik, laevasõit Öresundil, spordivõistlused, jumalateenistused jne.

Postiaadress: ESTIVAL 86, Bytaregatan 28, 222 21 Lund, Sweden (informatsioon tel. 040-1571 80).

„MEIE ELU“ talitus on avatud dets. 24. kell 9 h. – 1 p.l. Toimetus ja talitus suletud dets. 25. ja 26.

Ärahüppamist Soome kaudu plaanitseti kolm aastat

HELSINGI (M.E.) — Hiljuti Koola poolsaarelt Soome kaudu Rootsi jalgsi siirdunud kahe noore mehe ülekuulamised lõpetati Rootsi ametivõimude poolt mõne aja eest. On selgunud, et 21- ja 23-aastased noorukid on humanistlike teaduste õppijad Moskvast, ega pole Murmanskist põgenenud sõjaväelased, nagu esimesed teated väitsid. Seda kinnitasid Sundsvalli linna politsei esindajad Rootsis.

Mehed hakkasid ärahüppamist plaanitsema juba 1982.a., millal uuriti eri võimalusi, milledest lõppude lõpuks kõige paremaks osutus põgenemine läbi Soome suurte metsade. Moskvast poisid läksid teele juulikuus. Rongiga sõideti Ida-Karjala linna Petrožavodskisse, mille ümbruses harjutati toimetulemist rasketes tingimustes looduse keskel.

Umbes kuu kestnud „harjutuste“ tulemusena algas siis kõndimine Soome suunas, kuhu mehed saabusid keset ööd. Rootsi politsei järgi olevat siin järgmiseks etapiks olnud Joensuu linn Ida-Soomes. Seal mehed ärandasid ehk „laenasid“ jalgratta, ega kõndinud läbi Soome, nagu varem teatati.

Teine ärahüppajatest valdab väga hästi inglise keelt ja vastutulnud soomlastele räägiti, et nemad on õpilased Kanadast. Soome ja Rootsi piirilinna Haaparanta nad saabusid 8. detsembril ja sellest lõunasse Sundsvalli jõuti 2. oktoobril, kus läksid politsei juurde asüüli paluma.

68% pooldab Kanadas surmanuhtlust

Rohkem kui kaks kolmandikku Kanada rahvast pooldab surmanuhtluse taastamist viimase Gallupi uurimuse järgi. 22% on surmanuhtluse taastamise vastu ja 10% on ilma seisukohata.

Eelmine Gallupi-uurimus 2 aastat tagasi näitas samasugust meeleolu rahva seas. Surmanuhtlus kaotati Kanadas 1976. a. parlamendi otsusega, kusjuures surmaotsuse kaotamise poolt oli väga väikene enamus. Uurimus ühtlasi näitab, et suurim surmanuhtluse pooldajate arv on konservatiivide partei toetajate seas, kuid partei juhid parlamendis ja valitsus ei taha selle küsimusega tegelda enne uusi valimisi.

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS

ADVENT KONTSERT JUMALATEENISTUS

Pühapäeval, 15. detsembril kell 11 hommikul

Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel esitab RAHVASTE JÕULULAULE @ Jumalateenistusele järgneb KOGUDUSE ja PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU all saalis.

UUENDAGE „MEIE ELU“ TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ® USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Pühadetervitused

Me kõik teame, mis on pühadetervitused. Meenuvad kõigepealt need paljud kaardid, mis tulevad ja lähevad jõuludeks ja uueks aastaks. Sekka mõni kiri. Mõnikord on tekkinud isegi küsimusi: kas on mõtet sel kõigel? Kas ei ole see tühine komme? Võib olla ka ärimeeste trikk, et oma läbimüüke ja tulusid paisutada. Kanada raskustes olevale postile annavad pühadetervitused miljoneid saadetisi juurde, mis tulevad masinatest läbi roteerida, et siis üle maa uuesti laiali kanda.

Kuid kas on pühadetervitus tühine komme? Siis küll, kui pühadetervitus läheb teele mehaaniliselt, sügavamalt mõtlemata sellepärast, et peab ja nii on viisakas. Kuid ometi peab sellel mõte olema. Esimene mõte on selles, et tegemist on jõuludega ja siis järgneb uus aasta. Kui meie oma tervitust teele ei saada, siis jääb tervitus ka kohale jõudmata. Sellega pühitseme meie oma pühadehooaega ja soovime seda ka teistega jagada.

Üks hea sõber kirjutas Stockholmist pikki kirju. Teadsin kui palju ta on kinni oma elukutsega, seltskondliku tööga, organisatsioonide juhtimisega ja imestasin, kuidas ta jõuab veel kirju kirjutada. Küsisin temalt seda. Ta vastas: „Isiklik kirjavahetus on paljuandev. Ma saan sinuga vestelda. Ma saan ka sinult." Hakkasin mõistma seda, sest olin ise aeglane kirjavahetaja. Hakkasin lugema sõbra kirju põhjalikumalt. Vastasin ise hoolikamalt. Alles pikapeale tajusin, paljuks sain sellest kirjavahetusest ja paljuks olin rikkam.

Pühadetervitus on lühem, lakoonilisem. Kuid see on konkreetne ja isiklik. Selle kaudu jõuame isiku juurde, keda tervitada soovime. Pühadetervitus postiteel on küll aeglane, kuid jõuab sihtkohta. Kuid mõtleme sellele, et oleme tervituse saajaga koheses ühenduses, kui mõtleme temale tervitust kirjutades. Imetlesin kiirust, millega saabus telefoniline ühendus sõbrale Sydneys: see võttis ainult kaks minutit. Hetkeline vestlus sõbraga oli meeltülendav, kui kuulsime teineteise häält üle neljakümne aasta.

Kuid pühadetervitus viib viibimatusse ühendusse, sest tervituse kirjutamisele asudes on mõte kohe-selt tervituse saaja juures. See on vaimne ühendus, mis on kiireim kõikidest võimalikest ühendusist. See on kohene, kui ainult mõtleme sellele! See ühendab inimesega, kus iganes ta ka ei asuks. Selliselt on pühade tervitust tervituse saatja ootamata ilmumine tervituse saaja juurde. See on suurim inimlik rõõm.

Olen paljudele sõpradele saatnud oma raamatu, arvates et olen ehk sissetungija. Olen üllatatud, kui palju häid ja sõbralikke vastuseid on see saadetis toonud. Nad on leidnud sealt midagi iseendale, eesti rahvale ja lugejale üldse. Olen võitnud uusi sõpru, keda pole varem tundnudki. See raamat on allakirjutanu kiri vanadele sõpradele ja rahvuskaaslastele, kes on autoris hakanud nägema inimest, keda nad varem näinud ei ole. Ka see on näiteks, et kirjavahetus on paljuandev ja täitev.

Oleme veendunud, et pühadetervituste kaudu oleme teineteisega vaimses ühenduses juba enne tervituse kättejõudmist. Tervitus algab tervituse saatja mõttest ja on seega vaimne. Eks ole jõulutervitused vaimsed ka teised mõttes, sest neis soovitakse rõõmsaid jõule, mis ühenduses Jeesuse sünniga. See viib meid ristikoguduse juurde, kus neil pühadel räägitakse Jeesuse sünnist. Vaimselt on meil võimalik kiiresti jõuda Jeesuse sünnipaiga juurde ja viibida seal, ilma et oleksime ise kohal olnud. Nii viib meid mõte tagasi kaks tuhat aastat Jeesus Kristuse sünni juurde ja nii saame olla ja oleme vaimses ühenduses ka Jeesuse sünnilooga ja tolleaja poliitiliste sündmustega.

Pühadetervituste mõte ja meie võime ajaloolises pildis on meile piiramata võimaluseks olla ühenduses isegi nende inimestega, kes on meie hulgast lahkunud, kuid kelle juurde võime ikka vaimus tagasi minna.

Eelolevate pühade puhul tahame olla otseühenduses nende paljudega, kes palju aastaid on olnud selle lehe lugejad.

Meie pühadetervitus kuulub ka sel aastaajal meie kõikidele lugejaile, kaastöölistele ja ärisõpradele. Olgu ka need pühad teile rõõmuks Jeesus Kristuses. Meie soovime teile ka õnnelikku uut aastat 1986!

V.

Kiri Saksamaalt

Pikk põud kuivatas Reini jõe

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — „Kuldne oktoober" — nii nimetasid seda kuud suvitajad, veinikasvatajad ja Müncheni Oktoberfesti kõrtsipidajad. Seevastu aga kiruvad põllumehed, metsamehed ja sisevete laevnikud.

Oktoobri alguses tõi USA idarannikut riivanud hurrikaan „Gloria" päevade kaupa troopilist õhku Euroopasse. Saksamaal tõusis temperatuur mitmel oktoobripäeval 30 kraadi C. See oli soodus veinikasvatajatele, kes tänavuse äärmiselt napi saagi võivad tasakaalustada kõrge veinikvaliteediga.

Müncheni Oktoberfesti ajal oli kogu aeg suvine kuumus, mis tõi rekordarvu külastajaid ja põhjustas ka vastava läbimüügi. Üle 7 miljoni oli külastajaid, kes jõid miljonid liitrid õlut, sõid praekanu ja praehärgi ära-arvamatul hulgal.

Viimase 50-ne päeva jooksul on olnud kuiv, sademete kogusumma selle aja kestel ainult 4 mm. See kiirustab nagunii haigete metsade suremist, väidavad metsamehed. Põllumehed ei saa teha sügiskülve, sest põllumaa on kuiv nagu tuhk. Aednikud peavad kasutama rohkesti kastmisvett, et kultuurtaimi elus hoida.

Sakslaste uhkus — Reini jõgi — on peaaegu kuiv. Ülemjooksul Shveitsi piiri ääres võib Reinist juba jalgsi üle minna. Kesk- ja alamjooksul on vesi nii madal, et arvukad laevad saavad võtta peale ainult kolmandiku laadungist. Sama lugu on ka teiste laevatavate sisevetega nagu Doonau, Main ja Weser. Kui lähemate päevade jooksul Alpides ei saja, võib laevaliiklus Reinil seisma jääda.

ISEVÄRKI KOALITSIOON

Palju pilget on pidanud neelama Hesseni liidumaa peaminister Holger Börner. Paar aastat toimunud valimiste eel ähvardas ta anda roheliste partei liikmetele katuseroovikuga üle kaela. Ja nüüd pärast pikka kemplemist koaleerub Hesseni sotsiaal demokraatide partei roheliste-ga. Ilmselt tahab Holger Börner iga hinna eest kleepuda peaministri toolil, ehkki ta on valijate ees kaotanud usaldusväärsuse.

Rohelised, kes eitavad politseid, riigikaitset ja nukleaarenergiat, olid koalitsiooniga nõus tingimusel, kui nad saavad Hesseni kabinetis kaks ministrikohta. Üks on keskkonnakaitse ja elektrienergia alal ja teine naisteküsimuses. Keskkonnakaitse minister on juba kindel. Uus ja esimene roheline minister on 37-aastane Josef (Joschka) Fischer, kes on omale teinud „nime" elukutselise protesteerijana, demonstrandina ja omavolilise üürnikuna. Tema tasemest annab kujuka pildi tema ütel us Liidupäeva asepresident Stückleinile: „Mit Erlaub, Herr Präsident. Sie sind ein A . . .loch." Kahjuks ei saa seda lauset tõlkida.

Mitmed töösturid Hessenis on lubanud paigutada oma filiaalid teistese liidumaadesse, kus veel normaalsed valitsused.

-kk

Seasons Greetings from

The Honorable Otto Jelinek
Minister of State for Multiculturalism

It is a pleasure to wish happy holidays for everyone in this special season of rejoicing.

This is a time when human nature appears at its best: when families celebrate together, and we renew old friendships . . . when we count our many blessings and, in doing so, try to share our bounty with those less fortunate.

Special thanks and best wishes to everyone working with us to advance multiculturalism. Through multiculturalism we are all encouraged to maintain our heritage culture and to help ensure that everyone, regardless of origin, has an equal opportunity in our great country.

For all Canadians, I wish a festive season of peace, joy and happiness.

Yours sincerely,

Otto Jelinek

SOBIV JÕULUKINK
NEEME JÄRVI heliplaat — Tubin, Sibelius ja teised
Saadaval Meie Elu talituses.
Postiteel või kojutoomine: ALAN TEDER, 29 Bowden St., Toronto, M4K 2X3 ® Tel. (416) 465-5382

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 9.50%
Isiklikud laenud alates 10.50%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

TEADAANNE
Toronto Eesti Ühispanga lahtioleku ajad on JÕULUPÜHADE ja UUE AASTA tõttu järgnevalt:

osmasp.	23. dets.	— 10.00–3.00
teisip.	24. dets.	— 9.00–1.00
kolmap.	25. dets.	— suletud
neljap.	26. dets.	— suletud
reede	27. dets.	— 10.00–3.00
osmasp.	30. dets.	— 10.00–3.00
teisip.	31. dets.	— 9.00–1.00
kolmap.	1. jaan.	— suletud

HÄID PÜHI

Kool on läbi?
Tööd ei ole?
Vanus alla 25?
Veel on lootust!
Kuni aastane väljaõpe saadaval töökoha ja palgaga.
Tehke tasuta kaugekõne:
1-800-387-0777.

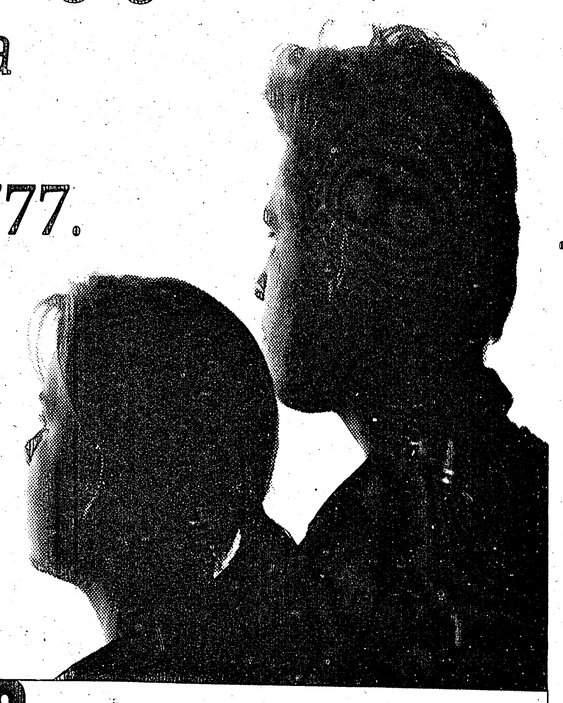

FUTURES

Treenime Ontario noori tööle.

Ministry of Skills Development
Ontario
Minister, Hon. Gregory Sorbara
Premier, Hon. David Peterson

Soome jõuluvana Lapimaal vastab 200 000 kirjale ja 100 000 telefonikõnele.

Soome jõuluvana avas büroo Lapimaal

Taas on jõuluvanal jõudnud kätte aeg, mil uksed lahti tehakse tema büroos. Tänavu sai see teoks novembri keskel. Jõuluvanal on nii rohkesti tööd, et ta vajab 30 päkapikku abiliseks. Nii tema kui ka põial poisid hakkavad vastama oodatavale 200 000-le kirjale ja umbes 100 000-le telefonikõnele. Telefone on 13, et kõigile lastele aega anda jutuajamiseks.

Jõuluvana vastab kirjadele jaanuari lõpuni ja tema aadressiks on lihtsalt Jõuluvana (soome keeles Joulupukki) Napapiiri (Polaarjoon), 96 930 Rovaniemi, Suomi-Finland. Ja kui maailma lapsed tahavad isiklikult jõuluvanaga rääkida, telefoninumber on (Soome suund) +9693+5353.

Jõuluvana sepikojast tegid ameeriklased äsja filmi, milles Andy Williams seikleb Jõulumaal. Williamsi jõuluprogrammi nimi on „Christmas Special" ja seda vaatab USA-s üle 50 miljoni inimese, filmi aga müüakse ka mujale maailma ja sellega siis on vaatajate arv sadu miljoneid. Tänavu film esitatakse ainult Ameerikas ja Soomes, mujal maailmas nähakse see alles aasta pärast.

Montreali Jaani koguduse basaar

Koguduse naisringi teiseks suurürituseks sügissemestril, peale pruugitud esemete müügi (eestipäraselt „rammits seili") oli koguduse traditsioonilise basaari korraldamine laupäeval, 16-dal novembril. Need loendamatud töötunnid, mis naisringi liikmed oma ajast ohverdanud olid basaari ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks, ei jäänud tulemusteta — basaar õnnestus ülihästi, püstitades uue puhastulu rekordi. Oma ettevõtte läbiviimisel näivad naisringlased nagu olevat juhitud ühest erilisest vaistust, mis garanteerib, et puhastulu basaarist aastast aastasse, kui mitte rohkem, siis vähemalt elatusmaksumuse indeksi võrra suureneks, hoolimata mõjuritest, mille üle neil kontrolli pole, nagu näiteks kas või publiku osavõtt sõltuvalt heast või kurjast ilmast.

Peale sularaha oli Naisring kogunud kaugelt üle tuhande eseme loterii jaoks. Loterii kõrval oli teiseks tuluallikaks kohvilaud, kus müügil olid daamide poolt annetatud omaküpsetatud palad.

Kui nende kahe tulukeskuse funktsioneerimiseks tarvilikust tööst oli võimalik lõviosa ette ära teha juba enne basaaripidamise aega, siis kolmas ettevõte, einelaud soojade roogadega, nõudis rohkesti tööd nii köögis kui serveerimise juures. Kõge sellega tulid osavad ja energilised daamid aga hiilgavalt toime, ka isegi basaari tegevuse kõrgpunktil, kui publikust tulvil kogudusesaalis liiklemiseks vaevalt küünarnukiruumi piisas. Hästikoordineeritud operatsioon viidi läbi kiirelt ja heatujuliselt. Ja kui tulud ja kulud vastamisi seati, leidsid korraldajad oma rahulduseks, et kogutulu kuludest ligi kolmetuhande dollari võrra suurem oli.

Naisring, eesotsas oma esinaise, Dagmar Muruga ja perenaise, Anu Niilendiga on jällekordselt näidanud, mida ennastsalgav ohvrimeel ja harmooniline koostöö korda saata võivad ja oma eeskujuga tõestanud, et seesinane materialistlik maailm idealismist veel päris lage pole.

MONTREALI SEGAKOOR UUEL HOOAJAL

Segakoor oma viimasel koosolekul valis uue juhatuse koosseisus: Esimees ja koorivanem — Anton Pindam. Abiesimees — Edith Tomsen. Kirjatoimetaja — Heino Altosaar. Laekur — Marta Unucka. Revidendiks valiti Lex Soom.

Senine koorijuht, helikunstnik Ingrid Tärk, kes juba mitu aastat koori on suure eduga juhatanud, ära teenides nii kooriliikmete kui ka publiku imetluse, on nõustunud ka käesolevaks hooajaks oma senistesse ülesandeisse jääda.

Eeloleva hooaja töökava, mis veel päris lõplik pole, näeb ette mitme uue helitöö äraõppimise, kui ka mõnede eelmiste aastate repertuaaris esinenud laulude viimistlemise.

Praegu teadaolevad esinemised on järgmised:

Jõulu-jumalateenistustel kirikus. Eesti Vabariigi aastapäeva - aktusel veebruaris. Jumalateenistustel Jaani koguduse kuulutuspunktis Ottawa saksa kirikus maikuul. Küüditamispäeva leinajumalateenistusel Mary, Queen of the World katedraalis Montrealis juunikuul. Võidupüha tähistamise aktusel Lättemäel.

Lauluharjutused on juba alanud, koor on heas lauluvormis ja võtab avatud kätega vastu uusi ja endiseid lauljaid, kellega ühiselt nautida laulurõõmu.

- ts -

Hamiltoni Eesti Seltsi uus juhatus. Ees vasakult — Liisa Lind — abiesimees; dr. Ivar Laurimaa — esimees; Leo Saar — sekretär; taga — Johannes Ester — varahoidja; Maks Pertens — laekur. Foto – A. Woode

Hamiltoni koguduse naisringi perekonnaõhtult. Loosiratta juures Kristiina Viljasoo. Vasakul — tema vanaema Salme Rebane ja paremal Helmi Ahman. Foto — A. Woode

Tegevusrohke november Hamiltonis

Möödunud novembri kuu on Hamiltonis eesti ühiskonna seltskondliku tegevuse poolest olnud tavalisest elavam. Iganädalaste piiblitundide, Segakoori harjutuste ja Pensionäride Klubi kooskäimiste kõrval on toimunud ka mitmeid ulatuslikke üritusi:

KOGUDUSE PEREKONNAÕHTU KOOS LOTERIIGA

See iga-aastane suurem koosviibimine oli organiseeritud Koguduse naisringi poolt ja leidis aset kiriku saalis pühap., 10. nov. pärast pealelõunast jumalateenistust. Vaatamata külmale ja vihmasele ilmale, olid lauad saalis täidetud viimse kohani.

Samal ajal kui käis eelloosimine väikestele asjadele (penny lottery), kinnitati keha kohvi ja võileibadega. Loosi hinnaks oli 25 c. ja kahe loosiratta juurde tekkisid kohe pikad sabad „õnneotsijatest", sest iga neljanda loosi kohta tuli üks võit. Ning sedamööda, kuidas loosid ratastes vähenesid, hakkasid agaramate loositõmbajate ette lauale kogunema päris parajad hunnikud igasugust pudi-padi. Loosiratta juures käimisest olid eriti huvitatud muidugi mudilased, kusjuures käikude tihedus olenes isa rahakotist ja lahkusest.

Niipea kui eelloosimise rattad tühjaks said, algas kohe loosimine väärtuslikumatele asjadele, loosihinnaga $1,00. Loositavad asjad olid annetatud Koguduse liikmete poolt ja nende seas leidus rohkesti vajalikku ning kaunist, nagu sooje riietusesemeid, majapidamistarbeid, serviise, maale jne. Pealoosimise läbiviimist (loosi tõmbamist, võidu välja hüüdmist ja selle kätteviimist) toimetasid naisringi esinaine Sigrid Eenlo, tema abi Ingrid Kink ja liikmed Helga Müür ja Loore Leibur.

Peale nende olid veel tegevad einelaua korraldamise, söödava tasuta valmistamise ja kohaletoomise, serveerimise ja muul alal: Helmi Alliksoo; Pilvi Buss; Irma Kaasik; Mari Karp; Hilda Kleiner; Lehti Raudnask; Õie Saar; Asta Till; Hilda Tuuling ja teised. Nemad aitasid ka eelloosimist läbi viia. Tasuta olid valmistanud võileibu ja küpsiseid: Lia Koger, Käthe Lember; Saima Lepson; Marie Kägu; Aili Ploom; Ines Poltov; Helene Ranna; Asta Till; Feliksa Tõsine; Helmi Viitre; Emilie Õunpuu. (Aktuse kirjelduse tõime eelmises lehes).

ROYAL LEPAGE
Royal LePage Real Estate Services Ltd. Realtor
Müüa 3-MAGAMISTOAGA KONDOMIINIUM korter Ida-Torontos. Finch ja Warden. Lähedal on poed ja T.T.C.
$72.900,00
2-MAGAMISTOAGA KONDOMIINIUM korter Yonge ja Bloor'i lähedal. Solaarium, 2 vannituba ja ukse-vaht.
$175.000,00
ANNE LEIUS ● 961-4444 kontoris ● 921-3245 kodus

ESTO '84 ALBUMI ILMUMINE HILINEB KUNI 21. DETS. S.A.

Trükikoja poolt tekitatud hilinemise tõttu on Esto '84 albumid saadaval Toronto ja ümbruskonna eeltellijatele järgnevatel päevadel Eesti Majas:

Laupäeval, 21. dets. kella 10-st homm. — kella 2-ni p.l.

Pühapäeval, 22. dets. kella 12-st — kella 3-ni p.l.

Samadel päevadel on avatud MÜÜGILAUD, Esto '84 albumi ostmiseks, hinnaga $37,00 eksemplar. Peale 22. dets. on Esto '84 albumid müügil Eesti Abistamiskomitee kaupluses, „Meie Elu" ja „Vaba Eestlase" talituses sama hinnaga.

SPORT

Cindy Õunpuu ujus kaks Kanada rekordit

Suurtel rahvusvahelistel ujumisvõistlustel 6 - 8. dets. Houston'is, Texases, Cindy Õunpuu ujus kaks uut Kanada rekordit. 100 m rinnuliujumises saavutas ta ajaks 1:10,25. Endine rekord oli tema nimel ajaga 1:10,26. Selle ajaga tuli neil võistlustel kolmandaks ja võitis pronksmedali. Esikoha saavutas S. Gerasch Ida-Saksamaalt, kelle nimel on maailmarekord ajaga 1:08,29. Teiseks tuli L. Kachushite, samuti Ida-Saksamaalt, kelle nimel on maailmarekord 200 m rinnuliujumises ajaga 2:28,36. Nende ajad neil võistlustel on teadmata.

Võistluste viimasel päeval ujus Õunpuu teise uue Kanada rekordi 200 m rinnuliujumises ajaga 2:29,92, võites hõbemedali. Endine rekord oli Anne Ottenbrite'i nimel ajaga 2:30,55. Esikoha saavutas Ida-Saksamaalt S. Hoerner ajaga 2:29,78. Võistlused toimusid 50-m ujulas.

Cindy Õunpuu nendel võistlustel ujus Kanada võistlejana, esindades Etobicoke ujumisklubi.

HARALD RAIGNA

PLUMBING, HEATING and REPAIRS
Õli-, gaasi- ja elektriahjud, korstnavoodrid (chimney linings).
Ahjude puhastamine ● Eesti äri
ROLAND KULLIK
Tel. (416) 275-1280

Väljamaksud Enn Alfredi võlausaldajatele

Intervjuu Law Society esindaja P. Bolliga selgitas, et Enn Alfredi võlausaldajatele algasid väljamaksud. Isikud, kes ei esitanud 18. novembriks vastulauset, peavad saatma Law Society'le kirjalikult teate, et nad on määratud summaga rahul. Pärast seda saadetakse vastav summa selle isiku advokaadi kätte. Väljamaks on kirjutatud isiku, mitte tema advokaadi, nimele. Advokaat peab selle summa edasi andma omanikule. Advokaadikulud tasub isik eraldi.

Kui ei jõuta kokkuleppele advokaadiga honorari osas, on võimalus esitada avaldus 30 päeva jooksul: Supreme Court of Ontario, 145 Queen St. West, Weekly Court Office, 1. Floor, tel. 695-5541. A valduse eest on tasu $22,- Nõuannet soovijatel on võimalik seda saada $20,- eest poole tunni jooksul, helistades Law Society'le tel. 947-3330 või 947-3333.

K.A. LEHELA

TEADAANNE

Eesti Pensionäride Klubi Torontos jõulukoosviibimine toimub neljap., 19. dets. k.a. kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis. Klubi liikmed ja külalised teretulnud.

JUHATUS

JÕULUEELNE ODAV-MÜÜK

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad

10%
hinnaalandusega
23. detsembrini s.a.

„MEIE ELU" talituses, Eesti Majas
958 Broadview Ave., Toronto, Ont.

Pagari- ja kondiitrisaadused, delikatessid, shokolaadid ja maiustused
SUUR VALIK LIHASAADUSI JA JUUSTE. TORDID PIDULIKKUDEKS SÜNDMUSTEKS. 80-ISTMELINE KOHVIK.

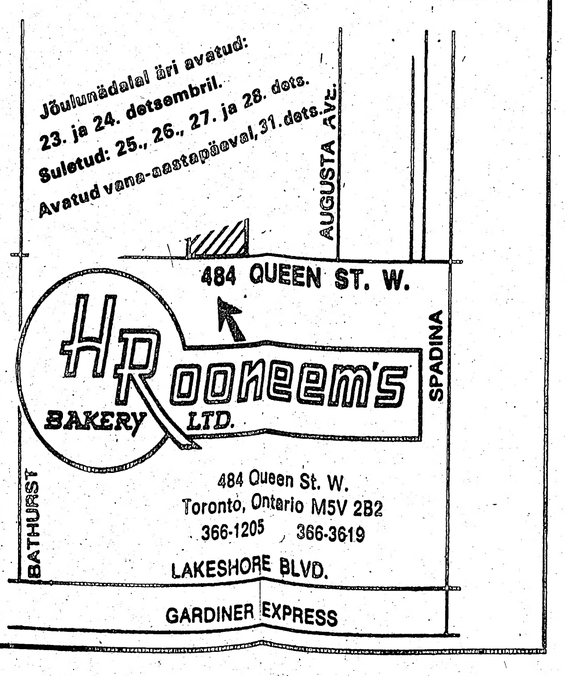

Meie Elu
uutele tellijatele
3 KUUD 1/2 HINNAGA
$7,50
Hinnaalandus kehtiv kuni 31. dets. 1985
Kasutage tellimiskupongit!

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

TELLIMISKUPONG:
Palun saatke minule „MEIE ELU" ..... kuuks.
Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).
Nimi: .....
Postiaadress: .....
.....
Kuupäev .....
(Allkiri)

Jõulupuu Vana-Andrese koguduses

Vana-Andrese koguduse noorte jõulujumalateenistuse peamise raskuse 9. dets. kandsid koguduse eelleeriealised koos pühapäevakooliga. Sellesse gruppi kuulus üle 20 noore. Lühikese liturgilise osa pidas koguduse õpetaja. Noored esitasid jõululaule ja sõnalise osa igalt leeriealiselt. Solist Liina Purje-Lepik esitas „Maria hällilaulu" (Max Reger) ja „Rahu" (Miina Härma), orelil saatis Jaak Kivik. Pärast jumalateenistust siirduti kiriku kõrvalsaali, kus jõuluvärvides dekoreeritud lauad ootasid mitmesajalist kogudust.

Palvuse pidas õpetaja E. Pähn. Õhtu kava läbiviijaiks olid noored esitades lühikese jõulujutu, mille autoriks on õpetaja O. Pello. Kaasategevad olid: öökull — Kalju Kurm, krants — Toomas Orav, kass — Taimi Petersoo, karu — Ingrid Laar, hunt — Alex Kurm, kits — Heli Orav ja karjane — Kristi Laar. Teisteks „loomadeks" olid Erik Laar, Milvi Tiislar, Taimi Marley, Andrus Agur, Hillar Agur, Erika Kivik, Mark Altosaar.

Soololaule esitas Liina Purje-Lepik: S. Tobias-Duesberg —„Jõututuled", Salme Purje — „Talvine tee" ja tšehhi rahvaviis — „Linnud", klaveril saatis Jaak Kivik. Järgnesid noorte ettekanded.

Eel-leeriealised sõnalises osas olid: Lisa Lugus, Ester Lääs, Kenneth Lääs, Alar Petersoo, Tõnu Petersoo, Ingrid Laar, Taimi Petersoo, Kalju Kurm. Suure töö olid teinud lavastajana Aino Pähn, pühapäevakooli õpetajad Maret Kapp ja Kristi Neps, kellele avaldas erilist tänu koguduse esimees Tõnu Orav. Saalitäis koguduse liikmeid ja lastevanemaid avaldasid südamlikku tänu esinejaile. Hoogsa kava lõppemise järele täideti õhtusöögi ooteaeg jõululaulude laulmisega.

Jõuluvana jagas kingid säravsilmsele noortehulgale, kes vapralt ütlesid oma salmid või klaveril esinemisid.

Lõpuks tuli eriline jõuluõhtusöök, mille hapukapsad olid valmistatud 12 eriretsepti järele, eri perenaise koduköögis.

E.E.

Vana-Andrese koguduse lastejõulupuult. Vasakult — Taimi Petersoo (kass), Kalju Kurm (öökull), Ingrid Laar (karu), Toomas Orav (koer). Linnud: Milvi Tiislar, Erik Laar, Erika Kivik, Taimi Marley, Andrus Agur, Hillar Agur, Mark Altosaar, Alex Kurm, Kristi Laar, Heli Orav. Keskel — Kristi Neps (pianist), Ingrid Laar, Kalju Kurm, Taimi Petersoo, Alex Kurm, Toomas Orav, Heli Orav, Kristi Laar. All — osavõtjaid jõululauas.

Foto — S. Preem

Lõuna-Florida teated

Lõuna-Florida Eestlaste Koondise aasta peakoosolek peeti 3. novembril. Koosoleku avas esimees Hinno, kes andis ka ülevaate möödunud aasta tegevusest ja tulevikukavadest.

Koosoleku tähtsamaks päevakorrapunktiks oli uue juhatuse valimine. Ühel häälel valiti tagasi esimees Harald Hinno ja laekur Erna Luning. Juhatuse liikmeiks valiti Jenny Hendriksson (uus), Vaike Kittask (endine), Alide Koppel (end.), dr. Aino Lukas (uus) ja Bernhard Suik (end.)

Läbirääkimiste osas arutati võimalust meie vanade abistamiseks. Kõrge vanuse, tervise ja keele oskamatuse või puudulikkuse tõttu on nende olukord meeleheitlik, eriti neil, kellel puuduvad omaksed või kelle omaksed keelduvad abistamast. Selle küsimuse arutlemine mõjus koosolijaile masendavalt, tunnetati eesti ühiskonna abitust kui ka seda, et koosolijad ise ka on suures enamuses aastates inimesed.

Koosoleku lõpul andis esimees ülevaate baltlaste olukorrast sõjakurjategijate jälitamise taustal. Pagulased olenevad suurel määral KGB videolintidest ja Wiesenthali agentide ütelustest. USA valitsus paneb välja tohutud suured summad süüdistajatele kohtuprotsesside läbiviimiseks ja nii ei ole vaesel pagulasel puht majanduslikel põhjusil Ameerika regulaarses kohtusüsteemis võimalik ennast kaitsta.

Koondise Jõuluõhtu peetakse 15. detsembril, algusega kell 3, Fort Lauderdales, Merrel United Methodist Church'i seltskondlikes ruumes, 3900 N. State Rd.7, sissepääs hoovipoolt küljest.

19. jaanuaril 1986 toimub tenor Heinz Riivaldi kontsert, koht ja kellaaeg teatatakse hiljem.

23. veebruaril on E.V. aastapäeva aktus ja sellele järgnev pidu eelmistest aastatest tuttavaks saanud Moose Klubi ruumes, Fort Lauderdales, 1201 NE 7-th Ave. Aktuse algus kell 3.

E.E.Luth. Kiriku Pauluse koguduse Jumalateenistused peetakse Peace Luth. Church'i ruumes, Fort Lauderdale, 1901 E. Commercial Blvd, algus kell 2. Teenib õpetaja Helmut Rüdmik. Jumalateenistused toimuvad 24. detsembril, 5. ja 26. jaanuaril.

E.E. Lutheri Kiriku õp. Suurkivi koguduse Jumalateenistused peetakse Christ Luth. Church'i ruumes, 1955 E. Oakland Park Blvd, algus kell 3. Teenib õpetaja Juhan Suurkivi. Jumalateenistused toimuvad 24. novembril, 20. detsembril ja 12. jaanuaril.

Uus kondomiinium-korterimaja eestlastele

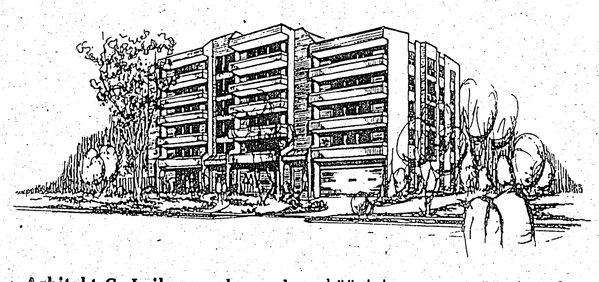

Arhitekt G. Laikve on kavandanud uue kondomiinium-elamu „Upper Beaches", mille kortereid pakutakse müüa eestlastele.

Ehitus asub 3734-3736 St. Clair Ave. East ((Brimley/Kingston Rd. nurga ligidal), kus on ka müügibüroo.

„Upper Beaches" kondomiinium on väike ehitus nagu tema eelmine elamu „Kaleva". Ainult 6-korruseline, kuid seekord 36 korteriga.

Kondomiiniumis on 4 „penthousi" (pindala 1370-1590 ruutjalga), 27 kahe- (990-1165) ja 5 ühe-magamistoaga (700) korterit. Korterite eelmüügihinnad on $64.000 kuni $98.900, penthousid on kallimad.

Korterid on valged ja avara esikuga, suure elutoa ja söögitoaga, köögi juures on söömisnurk. Suur pea-magamistuba on omaette vannitoaga, samuti on seal suur riietusruum. Korteris on ka pesuköök, milles on sisse ehitatud pesukauss ja küllalt ruumi pesumasinale ja kuivatajale. Kõik korterid on õhujahutusega. Igal on oma rõdu ja hinna sisse kuulub maa-alune autode parkla ja hoiuruum. Ühiseks kasutamiseks on suur saal koos köögiga, saun keerdvee vanniga, klubiruum ja büroo, kõik esimesel korrusel. Käsitöötuba asub keldris. Ühiseks kasutamiseks on ka maja ümber asuvad välisalad. Külaliste autoparkimise kohad asuvad krundi tagapoolsel küljel. Bussipeatus on ukse ees, suured teed ligidal. Wardeni allmaaraudteejaam 10 minuti kaugusel ja Go-Train veel lähedamal. Informatsiooniks tel. 266-5019.

Uus UPPER BEACHES KONDOMIINIUM eestlastele
3736 ST. CLAIR AVE. EAST
JUBA 10 KORTERIT MÜÜDUD EESTLASTELE
6 korruseline, 36 moodsat ja mahukat korterit saadaval veel eelmüügi hindadega. Büroo avatud igal laupäeval ja pühapäeval kl. 1-5 p.l. või kokkuleppel hel. 444-6405, 444-2897, 266-5019.

Mulkide koosviibimine

Mulkide järjekordne koosviibimine, seekord õhtusöögiga, toimus pühapäeval, 1. detsembril Toronto Eesti Majas. Osavõtjaskond oli üllatavalt suur. Kohale oli ilmunud üle saja inimese — mulgid, nende perekonnaliikmed ja sõbrad.

Avasõna ütles Mulkide Seltsi esimees Johannes Vihma, mainides, et selts on alati oma koosviibimistel tähistanud Viljandimaalt pärinevate tuntud eestlaste tähtpäevi ja koolide juubeleid. Seekord soovitakse meenutada Juhan Simmi sajandat sünnipäeva, kes on mul kide hümni „On maid maailman tuhandeid . . ." ja kõigile südamelähedase laulu „Oma saar" looja. Lühikese eluloolise ülevaate Juhan Simmist andis Ellen Irs. Ettekande lõpul lauldi loomulikult mulkide hümni.

Söögipalve ütles piiskop Karl Raudsepp. Ettekannete osas kohvijoomise ajal Elna Libe deklameeris Salme Ekbaumi luuletusi ja Edgar Kink luges Ellen Irs'i „Ajaratas". Elmar Tani saatis akordionil ühislaule ning mängis ajaviitemuusikat.

Koosviibimisest võttis osa mulkidele tuntud Alice Riisen oma perekonnaga, kes tähistab oma üheksakümnendat sünnipäeva. Talle lauldi „Ta elagu".

Endine Viljandimaa maavanem Mihkel Hansen rääkis lühikese, kuid huvitava episoodi sellest ajast, kui algas venelaste esimene okupatsioon ja temal tuli Eesti Vabariigi viimastel päevadel teha raskeid otsuseid.

Pärast seda näidati valguspilte praegusest Viljandist, mis tehtud hiljuti ühe kodumaad külastanud kaasmaalase poolt.

Koosviibimisel võeti vastu tellimisi järgmisel kevadel Saksamaal ilmuvale pilditeosele „Viljandi". Saja fotoga kaunistatud teose toimetajaks on Erik Thomson, kusjuures pildimaterjal on kuni aastani 1944. Samalt autorilt on juba varem ilmunud pilditeosed „Narva" ja „Tartu". Mulkide Seltsi esimees märkis, et ka neil isikuil, kes ei viibinud koosviibimisel, on võimalik kodulinna pildialbumit tellida, pöördudes otse tema poole.

Õhtu möödus jutlemises sõpradega, laulmises ja tuhmuma hakkavate mälestuste elustamises. Lubati uuesti kokku tulla järgmisel aastal.

Toetasid Eestlaste Kesknõukogu Kanadas tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega juulist kuni oktoobrini 1985 alljärgnevad kaasmaalased:

Aadoson, A., Chomedy, P.Q., Allase, Valter, Montreal, Que.; Allisma, Hugo & Helene, Elora, Ont.; Alpert, E.; Aloe, Valdeko, S.S. Marie, Ont.;, Ani, Elmar, Lachine, Que.; Areneem, Ida; Aun, H., Kettleby, Ont.; Aus, Roosali, Sudbury, Ont.

Blum, Gertrude, Montreal, Que.

Cooper, Linda; Drahotsky, Mrs. H.; Donald, W.

Edari, R., Burlington, Ont.; Einola, J.

Haabniit, A.; Haiba, Jaak; Haiko, A., St. Cath., Ont.; Haljasmaa, Mr. & Mrs. A.; Havi, A.; Heinsar, Fred; Helde, L.; Helde, T.; Helmeste, J.; Herma, Evald & Julie; Hiielo, Raivo; Hiis, Harry; Himmist, August, Hamilton, Ont.; Hindre, Mrs. M.; Holmberg, dr. Silver; Homits, L.

Ilves, H.; Ilves, P. & M.; Jaagumägi, A.; Jaaguste, Evi; Jaamul, A.; Jaanimägi, August; Jaek, Johannes; Jaus, Nikolai; Jeets, Juho, Collingwood, Ont.; Joasaare, M. & L.; Joasaare, Eerik; Jurs, August; Jõgeva, Henno; Jõgi, Kalju; Johannesberg, Aino & Hugo, Guelph, Ont.; Jürgmann, Herbert & Meida; Jürisson, Linda.

Kaasik, Dagmar; Kako, Jenny; Kaldveer, A.; Kallassaar, O.; Kalmar, I. & A.; Kanep, Viiu; Kangro, Voldemar, Waterloo, Ont.; Kann, dr. & pr. Leo; Karri, V. & M.; Karu, A.; Karuks, A.; Kasemets, Adele; Kasepõld, Ed.; Kask, Eduard, Thunder Bay, Ont.; Kattemaa, Alice; Kent, Heino & Kaja, Thunder Bay, Ont.; Kents, Paul & Tanni; Kesküla, Siina; Kess, Nelly; Kirves, Herbert; Kivi, E. & A.; Klaas, Avo & Riina; Kõhelik, Toivo; Kõiv, Emeline, Montreal, Que; Koobas, L.; Koop, Elviine; Kopa, Meinhard & Siina, Napanee, Ont.; Koplus, Karl; Kõrgesaar, Konstantin, Keswick, Ont.; Kraav, Olga; Kraav, Fred, Dundas, Ont.; Krug, A & M., Richmond, B.C.; Krupp, Linda, Thunder Bay, Ont.; Kruusi, Gerta; Kunstimees, Paul; Kurol, V., St. John, N.B.; Kurtz, Hilda, Vancouver, B.C.; Kuslapuu, Herta.

Laht, Bernhard, St. Catharines, Ont.; Laider, Jaan, Pickering, Ont.; Laikve, O.V.; Lainevool, E.; Lainurm, Meeta; Lall, R.; Läte, Juhan; Leesment, Peeter & Helgi, Calgary, Alta.; Leetma, Pete, Pefferlaw, Ont.; Lehis, Harold; Lehtsalu, Leo & Asta, St. Cath., Ont.; Leinberger, E., Bowmanville, Ont.; Lember, H.; Lepik, Martin; Lepmets, Mrs. Aliide; Lepmets, Vassili; Leppik, Helgi; Liig, J.; Liigand, E.; Liivet, E.; Liivoja, August; Lillioja, Ida; Lindre, B.; Lindstrom, Harry; Linkruus, Jaan & Ida; Linnamägi, Armanda; Linnard, H., Sudbury, Ont.; Loorits H.; Loosberg, Elfriede; Lootsma, Karin, London, Ont.

Maarits, A.; Madisso, Leida; Maidla, E.; Maitloo, Vold; Mardimäe, Aleksander; Marley, F.; Martens, Ellen; Märtin, Jaan, Lindsay, Ont.; Martin, Karl; Matkur, Elsa, Sudbury, Ont.; Meriorg, E.; Merivee, Enn; Mets, A.; Midebrit, E.; Miil, Edward; Mijal, L.; Miliunas, A., Hamilton, Ont.; Mitt, Asta & Arvo; Möller, Friedrich & Vaida; Müllerbeck, Aino; Mumm, E.; Musta, Viive; Musting, Peter; Mäehans, Arthur.

Nahksepp, A.; Niidu, Lydia; Niit, V.; Nolvak, Veiko & Helmi; Norralt, Kaare; Nüüd, August; Nõmmik, Salme.

Olljum, Rudolf; Osko, Paul & Elvine; Ots, Manivald; Ott, Endel & Aino; Õunapuu, Osv. & Emilie, Ancaster, Ont..

Paas, Mr. & Mrs. Alex, Winnipeg, Man.; Paas, Oskar; Paist, Joosep; Pajuste, pr. J.; Palu, S.; Pärn, Henny & Kalli, Maple, Ont.; Pärn, Ilse, Calgary, Alta.; Pärn, Joh.; Pärn, Johann & Armilde; Pärna, August; Paulus, J.; Pedeman, Linda & Endel; Pehme, E.; Petersoo, Udo & Reet; Pihla, Magda; Pihlak, Meinhard, Hamilton, Ont.; Piibe, R.; Piiberand, E., Surrey, B.C.; Pille, Arnold, Waterdown, Ont.; Pilvet, Ilse; Plinte, pr. Imbi, Hamilton, Ont.; Põhjakas, Kaljo, Lethbridge, Alta.; Potsepp, E., Udora, Ont.; Prii, Eva & Leo; Puss, Edgar; Puusepp, Ida.

Raag, Robert; Rae, Helmut; Rahni, Helene; Raidlo, Leida; Raiend, Valdek; Rammul, R., Sudbury, Ont.; Randlaid, Karl; Randpalu, Aadu, Lasalle, Que.; Randsalu, Arne; Randvee, H., London, Ont.; Ranna, Karl, Hamilton, Ont.; Ranne, Heldi & Uno, Laval, Que.; Ratas-Campbell, Ivi; Raud, Herbert, Doll. des Ormeaux, Que.; Raudjalg, Waldur; Randver, H., London, Ont.; Rebane, Aino & Heino; Reesalu, August, Flesherton, Ont.; Reial, dr. J.; Reial, M.; Reis, Juhan; Riisna, Ed.; Rist, Endel, Oakville, Ont.; Rist, Herman; Ritsing, R.; Roiser, Edward; Roman, H.; Rõuk, N. & G., Calgary, Alta.; Ruberg, Endel.

Saar, Edward & Leida; Saar, Õie & Leo, Millgrove, Ont.; Saarniit, Linda; Sandre, Elli; Sepa, Richard; Sepp, Alex & Lehte, Kingston, Ont.; Sepp, K.; Seren, Harald; Siimon, Voldemar & Elvi; Silm, Elmar; Sillamaa, Helmi; Sõerd, Eili & Evald; Sommers, Voldemar; Soots, A.; Soots, Jaan; Soots, Ülo; Sperber, M.; Sprague, Vaike; Sultson, M., Montreal, Que.; Sultson, T., Montreal, Que.; Sünd, A. & J.

Taagepera, Karl; Tael, Alo; Tali, K.; Tambek, Elmar, Vancouver, B.C.; Tamm, Ene & Alfred; Tamm, I., Hamilton, Ont.; Tamme, Aleks, St. Cath., Ont.; Tammer, Ferdinand, Hamilton, Ont.; Tanner, Joh. & Ellen; Tarendi, O.; Tarkus, O.; Taul, Eleonore; Teder, Ida A.; Teerand, Jaan, Oro Stn., Ont.; Telmet, Alice; Teng, R. & B.; Terasmaa, J., St. Cath. Ont.; Terts, Frieda; Tigane, E.; Tiidus, Peter & Ann; Tiisler, Martin, Elliot Lake, Ont.; Timusk, Evald; Toiger, Endel; Tomband, August; Tori, Kalju; Treikelder, A., Vancouver, B.C.

Uduste, Ed.; Uesoo, Elvine.

Vaher, Parja; Vähi, J.; Vahtra, Andrus; Vaide, F., Vancouver, B.C.; Valdma, A., White Rock, B.C.; Valge, Sigrid; Vanaselja, Julius & Susanna; Vanaselja, Hartvig & Milda; Vastopa, Ülo; Veel, Marie; Viia, William, Kitchener, Ont.; Viiding, H. & V.; Viirlaid, Arved; Voldt, Karl; Voogjärv, Arveld; Walden, Marie, St. Cath., Ont.; Wallner, Johannes, S.S. Marie, Ont.; Wilo, dr. Maret.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

MASSAAZH & TERAAPIA
LEILI TERTS
Registered Massage Therapist
Vastuvõtt kokkuleppel.
Tel. 757-8679

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Ingliskeelne väljaanne Eestlastest Kanadas

Lugedes Karl Aun'a raamatut „The Political Refugees. A History of the Estonians in Canada"

Ülaltoodud pealkirja all on ilmunud prof. dr. Karl Aun'a ingliskeelne raamat Kanada tuntud kirjastuse McClelland & Stewart väljaannete sarjas, mis käsitab üksikute rahvusgruppide ajalugusid Kanadas. Selles sarjas on juba varem ilmunud üle kümne väljaande — poolakate, ukrainlaste, ungarlaste, norralaste, portugaallaste, araablaste, hiinlaste jt. üle, kuna rida käsikirju on järge ootamas või ettevalmistamisel (nende hulgas ka lätlaste ja leedulaste omad). Seda sarja algatas ja toetab Multikultuuri Direktoriaat Kanada valitsuse juures Ottawas. Seega on kõnesolev väljaanne meie seisukohast erikategoorias kõigest sellest, mida meie ise kirjutame, ka isegi siis kui see oleks inglise keeles. Esiteks, meil pole olnud sellega mingeid majanduslikke kulutusi. Ja eeliseks on asjaolu, et sel suurel kirjastusel on oma väljaannete levitamisvõrk, reklaam ja tellijaskond vastavast alast huvitatud üksikisikud, raamatukogud jt. Veel on teos otseselt võrreldav teistega samas sarjas mis tagab avarama retsensiooni.

PAREMIKU HULGAS

Sarja toimetajate, kelleks on kaks Kanada ülikooli vastava ala tuntud õppejõudu poolt on saatesõnas märgitud, et selles sarjas avaldatavad tööd peavad ühelt poolt olema objektiivsed ja teadusliku tasemega, mis laseks neid õpperaamatuna kasutada koolides, teiselt poolt lihtsalt ja ladusalt kirjutatud nõnda, et lugemine ei teeks kellelegi raskust. Need on suured nõuded ja omavahel isegi teataval määral vastukäivad. Seda olulisem on, kuidas sellega toime on tuldud. Mul on olnud võimalik teiste seni ilmunutega tutvuda ja võrrelda ja pean mõõnma, et käesolev kuulub ilmselt nende paremiku hulka: on kompaktne, heas ja ladusas stiilis ja keeles, mis võiks olla ka rohkem kirjastuse keelelise toimetaja kui autori teene. Autor kasutab rikkalikult näiteid, võrdlusi ja seletusi, ka diagramme jne. (näit. lk. 48-51). On teaduslikult objektiivne, kusjuures pea igat väidet, kui vaja, on ka põhjendatud. Kokkusurutud ruumi on mahutatud rikkalikult palju faktilist materjali, mõnikord päris uudset (näit. eestlasest polaaruurija Kanadas, August Maasik, lk. 16). Tekstis leiduvate olulisemate väidete kinnitamiseks on rikkalikult statistilisi andmeid, milleks teose lõpus leidub 14 tabelit 17 leheküljel. Isegi viidetes leiame näiteks Eestist emigreerumise ja sellest Kanadasse immigreerunute statistikat iseseisvuse ajal üksikaastate kaupa (lk. 29 ja 30). Tsiteeritud või viidatud on ohtralt mitmesuguseid allikmaterjale.

Eriti tihe, aga ka väga informatiivne ja teadusliku objektiivsusega on esimene sissejuhatav peatükk, mis tutvustab Eestit — maad, ajalugu, keelt, rahvast, kultuuri. Seitsmele teksti-leheküljele järgneb neli lehekülge viiteid ja seletusi peenemas kirjas mitmelt alalt, mitmes keeles ja mitmel mandril ilmunud allikatest. Selline sissejuhatus on võõrale lugejale vajalik, eriti et laiaulatusega tekst on ruumiliselt tulnud kokku suruda. Nii, et kui kellelgi tekib mõne küsimuse vastu veel rohkem huvi, siis viited juhivad täiendava materjali juurde. On aga hea, et sissejuhatuses on märgitud olulisem, millel seos ühel või teisel kujul sellega, millest raamatus hiljem juttu. Nõnda hiljem iga rahvuskultuurilise tegevuse või organisatsiooni kirjeldus Kanadas algab lühikeste sissejuhatavate sõnadega sellest, kuidas see oli Eestis ja mis on olnud selle ajendiks. Kuigi statistika iseenesest juba näitab Kanada eestlaste majanduslikku ja kõrget hariduslikku taset (lk. 53-56), lisab autor sellele, et juured lähevad tagasi Eesti ajalukku. Seejuures ei varja ta ka kohalikke Kanada tegureid, nagu kiire majanduslik tõus ja hariduse kättesaadavus.

KOLM OSA

Teos on jaotatud kolme ossa. Esimese osa peateema on immigratsioon ja Kanadas kohanemine (50 lk.). Markantse joonena siin läbib, et valdav osa Kanadassse saabunud eestlasist pole tulnud paremate rohumaade otsimise eeldusil, vaid on poliitilised põgenikud, kes olid kaotanud oma kodumaa. Selle väitega, mis on hästi põhjendatud, autor toob immigratsiooni mõistesse aspekti, millele senini on vastavas Kanada kirjutistes vaid juhuslikult tähelepanu osutatud ja mida rahvusgruppide osas vähe on käsitatud. Sellest on tingitud ka teose pealkiri „The Political Refugees". Majanduslike migrantide ja poliitiliste põgenike probleemid on põhiliselt erinevad: selle juures autor jõuab näilise paradoksini: eesti poliitilised põgenikud on Kanadas ennast majanduslikult paremini sisse seadnud kui paljud, kes on just majanduslike hüvede ootusel siia tulnud. Sellele paradoksile autor on annud ka vastuse. Eraldi on analüüsitud eestlaste majanduslikku ettevõtlikkust ja nende professionaalset koosseisu. Autori lähtekoht seejuures pole ainult uudne, vaid seniste kirjutiste puhul ka julge. Selles tsiteerib ja toetub ta Kanada teadlasil (Brocki ülikooli prof. G.E. Dirks ja Kanada diplomaat J.W. Holmes). Et eestlased on poliitilised põgenikud ja mitte „majanduslikud migrandid", läbib põhijoonena teose teistestki osadest. Teistest rahvusgruppidest, kes ka valdavalt poliitilised põgenikud, mainib autor eriti lätlasi ja leedulasi. (Kahjuks on aga kuulda, et lätlaste raamat samas sarjas, mis pidi olema mitme auotri kollektiivne teostus ja mis ka esitatud, ei leidnud sarja toimetajate poolt vastuvõtmist ja praegu on teadmata, millal see ilmub või kas üldse ilmub. Leedulaste oma koostamist algas üks leedulasest professor Trenti ülikoolist, kuid mõne aasta möödumisel ta loobus oma ülesandest.)

ORGANISATSIOONID

Teine osa on kõige pikem (98 lk.) ja käsitab eestlaste organisatsioone ja rahvuskultuurilist tegevust Kanadas. Kõik tähtsamad organisatsioonid (seltsid, kirikud, kesk- ja eriorgid, majand. ühisettevõtted jt.) ja tegevusalad (muusika, teater, noortetegevus, sport jt.) on leidnud vajalikku kirjeldamist ning asjalikku hindamist. Nimesid pole nimetatud, välja arvatud viidetes või allikmaterjalide autoritena. Võib aga koguni küsida, kui palju võõras lugeja ongi nendest üksikasjust huvitatud ja kas see ei ole talle lõpuks ikkagi kõige vähem huvitav lugemiseks? Igal juhul on hea ülevaade ühe väikese rahvusgrupi tegevuse mitmekülgsest, rikkast ja aktiivsest rahvustraditsioonist, põhialastest teadlastest, kunstnikest, poliitilisest alast ning poliitilisest taotlusest, milleks on kodumaal oma rahva uuesti vabaks saamine. Korduva joonena läbib sellest osast eesti rahvuskultuuri globaalsus võõrsil ja teiselt poolt sunnitud isoleeritus kodumaast, iseloomulik ju põgenike ühiskonnale. Pea kõigi organisatsioonide tegevuste juures on nimetatud, osati isegi rõhutatud, sidet oma rahvuskaasmaalastega teistel maadel ja mandritel, mis kulmineerubki Ülemaailmsete Eesti Päevade kirjeldusega, millega see osa raamatust ka lõpebki.

PROBLEEMID

Kolmas osa on lühike (21 lk.), seda võiks nimetada ka eelnenu kokkuvõtteks või järel-analüüsiks. Käsitatud on mitmesuguseid probleeme: eestlaste ja Kanada ühiskonna vastastikuseid suhteid ja teineteise mõjustamisi, erigeneratsioonide erivaateid ja lõpuks eesti keele säilitamise küsimust, mille vaatlemine on rajatud üksikasjalikele statistilistele andmetele ja võrdlustele teiste rahvusgruppidega. Huvitavamaid siin on vahest küsimus, kas ja kuidas eestlased on mõjustanud Kanada ühiskondlikku elu. Autor tõstab siin esile alasid nagu amatöör-sport, koorimuusika, arhitektuur, ehitustegevus j.t., kuid samal ajal leiab ka, et sellis e panuse ulatust on raske kindlaks teha. Suurema ja nähtavama mõju jaoks on eestlaste arv olnud liiga väike, suuruselt ainult umbes neljakümnendal kohal teiste rahvusgruppide hulgas, Tihti puudub neil panustel ka nähtavus (autor kasutab sõna „visibility"). Pole kahtlust, et eestlaste amatöör-spordi entusiasm on kaasa aidanud selle Kanadas populariseerimisele, eriti käsipallis ja suusatamises. Aga kui palju ta seda on teinud selleks puuduvad mõõtmise viisid. Vähemalt ühelt alalt aga siiski on selline „visibiilsus" olemas: rütmiline naisvõimlemine, mille eestlased (osalt ka soomlased) Kanadasse tõid ja Kanada sellel alal maailma tippude sekka tõstsid. Samal põhjusel on eestlastest ehitajaist nimetatud vendi Lepikuid, nende ehitustegevus muutis Vancouveri siluetti English Bay kaldal.

Puudatud on nii palju küsimusi, et siinkohal neid refereerida või isegi kõiki nimetada ei jõuaks, seda peab igaüks ise lugema. Esimesel lugemisel jääb mulje, et autor ise oleks pidanud mõnele nendest küsimustest rohkem ruumi ja põhjalikkust andma. Ülelugemisel tekib aga tunne, et ta seda võibolla teadlikult ei ole teinud. Ta on küsimused ainult tõstatanud ja sellega tähelepanelikku lugejat, kes huvi tunneb, ise edasi mõtlema pannud. Võib isegi arvata, et see osa ei olegi kirjutatud (ainult) „võõrastele", vaid meie oma või meie päritoluga noortele, kes seda inglise keeles loevad. Seda aitab seletada ka see, et autor ise on juba oma elukut se poolestki kogu aeg tegelenud noortega, omadega ja võõrastega, ja neid ning nende huvisid hästi peaks tundma. Kui nõnda, siis raamat võib osutuda ka selleks, mis mõndagi „kadunud" eestlast oma „juurte" juurde veel tagasi aitab tuua.

ASJATUNDLIK

Ülalöelduga seoses võiks veel kord esimese eestlasi tutvustava peatüki juurde tagasi tulla. See pole mitte ainult väga asjalikult, vaid ka rahvusliku uhkuse tundega ja teatava apelatsiooniga maailma avaliku südametunnistuse poole tehtud. Sellega tutvuneda võiks väärt olla ka meie poliitlise võitluse ringkonnat.

Lõpuks, selle raamatu kirjutamine pole nõudnud mitte ainult Kanada eestlaste loo hästi tundmist, vaid ka häid teadmisi nii Eesti kui tema naabermaade, Euroopa ja Ameerika ning Kanada ajaloo ja paljudelt teistelt erialadelt. Näiteks, asjatundlik vahetegemine Kanada multikultuuri ja Eestis olnud vähemusrahvuste kultuurautonoomia vahel (märkus 26, lk. 12). Tihti on võrdluseks toodud ka eesti ühiskondi Rootsis või USA-s.

Ükski raamat ei ole ka ilma oma puudusteta. Kõige pealt oleks tahtnud oodata mahukamat. Aga kuidas seegi jälle lugejate ja hinna seisukohalt oleks võinud olla? Pildid kõik pole just hea kvaliteediga, kuigi valikuga võib vahest rahule jääda. Võõrastavana tundub kaanepilt, oleks midagi tabavamat oodanud, vahest raamatu pealkirjaga rohkem kooskõlas. Aga nagu näha, kirjastuse poliitika on olnud, et selleks peab olema mingi äsjaste immigrantide grupi või perekonna pilt. Ka sealgi, pilt kujutab eestlaste koosviibimist Montrealis E.V. aastapäeval, meie riigivapp ja iseseisvuse aastaarvud on selgelt näha.

On mõningaid eksimisi. R. Krabi leivatööstus oli Esto Bakery, mitte Annette (see oli lätlaste oma), Toronto E. Rahvusteatri n.ö. eelkäijaks oli Oldenburgi ja mitte Geislingeni E. Teater Saksamaal ja veel mõned sellised vääratused, mida vähesed lugejad üldse aga märkavadki. Ka mõnes aastaarvus on üks number vale (lk. 17 ja ühe pildi all), mis võivad aga ka olla lihtsalt trükivead. Suurimaks ja lubamatuks puuduseks on E.V. Konsulaadi puudumine teoses, millega kaasas ka konsulite nimede puudumine tekstis ning nimede registris. Ühe sõnaga E.V. Konsulaati Kanadas ei eksisteeri.

R. ANTIK

Eesti arst valvekorras

14. ja 15. detsembril
Dr. J. Marley 921-7777
21. ja 22. detsembril
Dr. R. Pahapill 921-7777
25. ja 26. detsembril
Dr. A. Rebane 461-6383
28. ja 29. detsembril
Dr. H. Tari 922-3824
31. detsembril ja 1. jaanuaril
Dr. T. Maimets 469-1322

„Estonia" Koor „Cathedral Heights Symphony" jõulukontserdil.

Eesti koorikultuur maailma foorumil

„Estonia" Koor valmis laulumatkaks Pühale Maale

Meie tuntud „Estonia" Koor viimistleb oma muusikalist repertuaari ja valmistab ette vastutusrikkale eesti koorikultuuri tutvustamise missioonile — kontsertmatkale Pühale Maale.

Iisraelis esineb „Estonia" Koor ühe nädala jooksul neljal korral: jõulupäeva õhtul Petlemmas, esimesel jõulupühal kahel korral Jeruusalemmas ning lõpuks annab täiskontserdi El Gevis.

Reisi ettevalmistused on tegelikult juba lõppenud. Viimane kokkusaamine Iisraeli turismiministeeriumi ja reisi korraldava büroo esindajatega peeti möödunud kolmapäeval. Koor sai põhjalikku ja asjalikku nõu, kuidas seda matka nautida ka turistina. Praost Taul omalt poolt andis veel tõhusa informatsiooni, mida kristlasena Pühal Maal eriti silmas pidada ja mida vahel vältida.

Muusikaline kava, mida „Estonia" Koor Iisraelis esitab, on nüüd Torontos mitmest „proovitulest" suure eduga läbi käinud. Kava kujundamisel tuli koorijuhil dr. Toil murda mitu probleemi: esinetakse nii vabas õhus kui kontsertsaalides ja kirikutes. Samal ajal ta soovis ka eesti, eriti võõrsil loodud eesti heliloomingut silmade ees hoida.

Möödunud nädala jooksul oli „Estonia" Kooril kolm iseilmelist aga vastutusrikast esinemist. Kõikidel esinemistel murti eesti lauluga kohalikke keelemüüre.

Esimene suur esinemine sündis möödunud laupäeva õhtul.

Eesti ühiskonnale hästi tuntud dirigent ja klaveripedagoog Clifford Poole oli kutsunud „Estonia" Koori oma orkestri „Cathedral Heights Symphony" jõulukontserdile. Palve oli, et koor laulaks kaks rahvusvahelist teost ning esitaks ka eesti rahvalaule.

Koor esitas Roman Toi juhtimisel rahvalauludena Tubina „Karjase laulu" ning Topmani „Meil aiaäärne tänaval". Eesti helitööd lauldi a cappella, ning koor järjekordselt hiilgas Tubina polüfoonilise sädelevusega ja Topmani voolava kantileeniga. Aga orkestri saatel esitati „Jeesus, inimeste lootus" Bachi 147. kantaadist „Herz und Mund und Tat und Leben" ning bravuurne ja särav „Gloria in Excelsis" Haydn'i „Heligmesse" st".

Pärast kontserti andis orkestri juhatus „Estonia" Koorile üle kinnise ümbriku ning diskuteeris edaspidiseid võimalusi ühiseks musitseerimiseks.

Sümfooniakontserdile järgneval päeval rutati Ontario Art Gallery'sse. Ka siin ootas koori ees pikem esinemine kanada publiku ees. Hästi kõlavas Walker Hallis, nii lastest kui täiskasvanutest kih avas täismajas leidus hulganisti ka kaaseestlasi.

„Estonia" Koor andis siin järjekordse lühikontserdi ja esitas enesekindluse ja suure laulurõõmuga Miido, Kasemetsa, Läte, Vinteri ja Toi laule eesti ning Boyce'i ja Haydn'i laule rahvusvahelis est loomingust.

Üks väike, paariaastane punapea poisikene oli koori esinemisest ja koori juhatamisest nii huvitatud, et ta jalutas otse koorijuhi kõrvale seda imet vaatama. Dr. Toi võttis poisi omale sülle — ning publiku suure heakskiidu ja poolehoiu saatel — andis talle A. Läte laulu „Miks nii hilja . . ." ka kohe esimese koorijuhatamise tunni.

Ja lõpuks, möödunud neljapäevaks oli „Estonia" Koor kutsutud Cedarbrae raamatukokku laulma. Eesmärk: kaasa teha Scarborough Public Library Board'i poolt organiseeritud sündmusel „A Festival of Carols".

Mugavas, moodsas intiimses Cedarbrae raamatukogu kontsertsaalis oli kooril muidugi tegemist, et tema massiivne forte publikut lausa ära ei hirmutaks. Korrati kogu Ontario Art Gallery kava.

Sellest esinemisest võtsid osa juba ka mõned lauljad, kes regulaarselt laulavad teistes eesti koorides ja „Estonia" Koori ridades Iisraeli-reisile kaasa lähevad.

Asjalikke, lühikesi aga olulist ja hästisõnastatud informatsiooni nii koori kui esitatud laulude kohta kõikidel esinemistel, andis koori esimees Pärja Tiislar. Kindlakäeliseks klaverisaatjaks, otse koori ridadest, oli klaveriõpetaja Margit Viia.

Esinemisrohke nädala järele läks „Estonia" Koor nüüd jõuluvaheajale. Laulutööd jätkab grupp — 40 — kes võtab eesti muusikaajaloo esmakordsest sündmusest, laulumatkast Pühale Maale.

Ingliskeelne koguteos eesti meremeestelt Torontos

Man hoisted sail before he saddled a horse . . .
Thor Heyerdahl

Vaevalt on ükski teine grupp meie põgenikest olnud nii aktiivne kirjanduses kui Torontos asuv Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondis. Vaatamata et Koondise liikmete enamiku vanus on üle 70 aasta, ilmus neilt juba kolmas raamat viimase viie aasta jooksul. Globaalsete elukohtadega kaasautorite varasem kirjandustegevus, välja arvatud üks — kapten E. Past — piirdus ainult isikliku kirjavahetusega ja vahilõpu logiraamatu sissekannetega. Viimase raamatu — ingliskeelse „The Raging Waves" — pidulik turustamine toimus 6. juunil k.a. Toronto Eesti Majas. Raamatu 248 leheküljel on 13 kaasautorilt 16 tööd. Kirjutised on kõik koostatud autorite oma isiklikest mälestusist. Ajaliselt on enamik sündmusi toimunud Teise maailmasõja ajal mitmel maal ja merel. Raamatu eesmärgiks on selgitada eesti meremeeste suuri ohvreid lääne demokraatide võiduks viimases maailmasõjas. Mitmed sündmused on oma põnevuselt võrdsed paremate „Reader's Digest'is". Selle raamatuga, lisaks tegudele, on meie meremehed püüdnud anda oma osa meie ühistes püüdlustes parema ja õiglasema maailmakorra saavutamiseks, kus ka meil oleks olnud teenitud väärikas koht. Kahjuks ei ole võidukas Lääs veel tasunud meile meie panuse eest.

Raamatu ilmumine oli majanduslikult võimalik ainult Kanada tervishoiu- ja hoolekandeministeeriumi osakonna, New Horizon'i toetusel.

Kui oma kauges nooruses me lugesime inglise keelest tõlgitud „Tom Sawyer'it" ja „Robinson Crusoe'd", siis nüüd pakume anglo saksidele meie ingliskeelset raamatut. Raamatu sisu on püütud kohandada nende arusaamadele ja maitsele.

Sellest raamatust hõngub unustamatut puutõrva ja mereadru lõhna karskes kevadhommikuses õhus. Meenuvad sillerdavad siniveed meie randadel, kus õhus hõljusid valged kajakad ja silmapiiril liuglesid valged purjed. See kõik on nüüd kui kauge muinasjutt.

Raamatu alguses olev Läänemere ja selle kaldamaade kaart on kahjuks pisut ebaõnnestunud.

„The Raging Waves" oleks sobivaks kingiks meie eesti keelt mitteoskajaile noortele ja meie muulastest sõpradele.

EV. KASK

Tiina Mitt-Kreem esineb sümfoonia-orkestri solistina

Toronto eestlastele hästituntud noor pianist Tiina Mitt-Kreem esines hiljuti edukalt E. Tubina helitööde kontserdil klaverisolistina, Toronto Ülikooli muusikafakulteedi Walter Hall'is.

Järgmiseks on kaasmaalastel võimalus kuulata Tiina Mitt-Kreemi 17. dets. kell 8.00 õhtul Scarborough sümfooniaorkestri solistina, esitades Franz Liszt'i „Ungari fantaasia" orkestri saatel. Kontsert toimub Scarborough Civic Centre'is. Sissepääs vaba. (Teejuhis: Civic Centre asub Scarborough Educational Centre'i ja Scarborough Town Hall'iga samas ehituste grupis (150 Pearl Drive). McCowan Ave'lt pöörata lääne poole, Highway 401 ja Ellesmere vahel.)

L.

Tiina Mitt-Kreem

EKK muusikavõistlused

Eesti Kunstide Keskuse 9. muusikavõistlused toimuvad märtsikuus 1986 aastal Torontos. Talentide klassides jääb vaba valik keelpillide, laulu, ja teiste instrumentide õpilastele. Need klassid jagunevad vanuse järgi. Eesti helitööde klassides on võistluste toimkond valinud järgmised palad nii klaveri kui ka akordioni alal:

I klass „Mary Had a Little Lamb" või „Three Blind Mice" (Kasemets), II kl. „Süda tuksub" (Herman), III kl. „Pidu hakkab" (Aavik), IV kl. „Kahe soku tants" (Kasemets), V kl. „Karjamaal" (Aavik), VI või VII kl. „Juku ja väike linnuke" (Raid), VIII kl. Klaverimuusika rahvatoonis #8 (Eller) IX ja X kl. vaba valik.

Laulude nimestik ilmub hiljem. Informatsioon, noote ja registreerimiselehte saab üldjuhi käest: Margit Viia, tel. (416) 222-6359.

Jõulukingitusi valides

Me kuuleme üsna sageli väljendust „Sobivate jõulukinkide valimine läheb aasta-aastalt raskemaks". See on iseloomustav neile, kes elavad kõrge elustandardiga maadel, kus kõike on ülikülluses. USA ja Kanada on sellised maad, mille heaolust omal ajal paljaste kätega saabunud pagulaseestlased on osa saanud 35 pika aasta jooksul. Analüüsides sobivate jõulukingituste probleemi, peaks meile tänavu lähedale tulema küsimus: miks me ei kasutame üldiselt kõikideks kingitusteks, sünnipäevad ja juubelid kaasa arvatud, kingitusi, millel on püsiv väärtus. Püsiva väärtusega kingituste esikohal peaksid olema raamatud, ja nimelt raamatud meie oma rikkalikus, ilusas põhjamaises keeles ja sellele lisaks ingliskeelsed raamatud nagu seda on prof. dr. Arthur Võõbuse paljuköiteline „History of the Estonian People", prof. Paul Saagpaku monumentaalne „Eesti-Inglise Sõnaraamat".

Kui me siiralt tahame, et meie noorpõlvele säiliks elav side meie rahva, tema ideaalide ja kultuuriga, miks me ei jätaks tahaplaanile tavalised kingitused ja valiks neid, milles elavad eesti rahva parimad väärtused?

Meie ei tohiks Eesti Raamatu 450-a. juubeli tähistamist mitte ainult piirata mõne piduliku aktuse või sündmusekohase jumalateenistusega, vaid laskma sellest auväärsest mälestussündmusest juhtida oma tegevust seoses peatselt saabuvate jõuludega ja kõikide ilusate tähtpäevadega, mis 1986. aastal astuvad me ligi me omas perekonnas või sõprade ringis.

R.

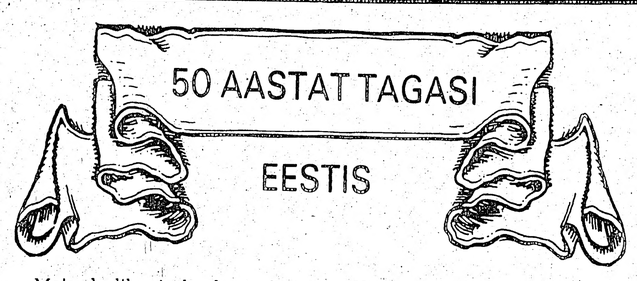

Majanduslik seisukord areneb järjekindlalt edu suunas, välja arvatud märtsi kuul, kus väliskaubanduses ootamatult suur passiviteet neelas kõik eelmiste kuude ilusad ülejäägid. Sissevedu ületas väljaveo 1,6 mil. krooniga, s.o. 28% võrra. See ei olnud siiski mingi ootamatu nähe, kuna harilikult ikka aasta algul sissevedu on suur, käesoleval aastal aga milgi põhjusel sisseveo raskuspunkt langes märtsile.

Aprilli kuu tõendaski seda, andes jällegi väljaveole ülekaalu 1,6 milj. krooni suuruses, mis moodustab ühtlasi ka nelja esimese kuu ülejäägi. Möödunud aastal samal ajal esines väliskaubanduses 5,3% suurune puudujääk ja aprilli kuus oli väljavedu sisseveoga võrreldes rahaliselt tasakaalus.

On märgata Inglise ja Saksamaa osatähtsuse järjekindlat tõusu Eesti väliskaubanduses. 1934.a. 1. veebruaril oli meie sissevedu Inglismaalt ja Saksamaalt 56,7%, tänavu aga 61,7% üldisest sisseveost. Veeti välja samal ajal vastavalt neisse maadesse 40,2% ja 44,5%.

Panganduses on olukord muutunud lahedaks. Hoiuarved on tõusnud ja usaldus pankade vastu on kasvanud. Nõudmine krediitide järgi pole tõusnud käsikäes hoiuarvete tõusuga. Elavamat nõudmist oli märgata laenude järgi märtsis ja aprillis, kus metsatööstuse veksleid toodi pankadesse.

Antakse võrdlemisi kergesti laenu heade kindlustuste ja likviidsete ärivekslite vastu, kuna veel mõni aeg tagasi pangad olid selles asjas väga tagasihoidlikud.

. Väärtpaberite kursid on tõusnud. Eesti 7 % välislaen on saavutanud nii Londonis kui ka New Yorgis oma algtaseme ja see laenupaberite väärtuse suur tõus on need muutnud väga nõuetavaks ja hinnatavaks välismail.

Vekslite protestimiste hulk Eestis jõudis oma haripunktile 1930. aastal. Sellest ajast algades on protestide arv kord-korralt vähenenud ja on nüüd jõudnud täiesti normaalsele tasemele.

Majandusliku olukorra paranemisega käsikäes on hakanud tööliskond häält tõstma ka oma palgaolude parandamise eest. Eeskätt on asunud võitlusse paremini organiseeritud amettööliste grupid. Alguse tegid Tallinna kingsepad, kes aprilli keskel alustasid streiki ja nõudsid palgakõrgendust 20 prots., kollektiivlepingut saapakauplustega ja tööstustega. Streik lõppes tööliste täielise võiduga.

Ergutatud Tallinna kingseppade võidust, alustasid streiki kingsepad ka teistes linnades. Aprilli lõpul alustasid streiki Tartu ja Viljandi kingsepad, nõudes uusi töötasu norme. Mai algul alustasid streiki Narva king sepatöölised, nõudes 40 prots. palgakõrgendust.

Igal pool ei ole arenenud aga tulemused tööliste kasuks. Tartu kingsepad näiteks olid sunnitud tegema tunduvaid järelandmisi.

2. mail alustasid streiki pottsepad, nõudes samuti kollektiivlepingut ja palgakõrgendust. Ka see streik lõpes tööliste võiduga.

Peale nende streikide on mitmel pool puhkenud veel vähemaid töötülisid.

Et streigid majanduselule mõjuvad kahjulikult, eriti kui nad pikale venivad, ja mõlemad pooled töötüli all kannatavad, on majandusministeeriumis välja töötatud seadus töötülide sunduslikuks lahendamiseks vahekohtu kaudu, millest võtavad osa tööandjate ja tööliste esindajad ning riigi poolt määratud ametnikud erapooletute otsustajatena.

Majandusnõukogus on arutusel minimaalpalkade seaduse eelnõu, mis peab võimaldama riigivõimu esindajatel vahelesegamise seal, kus töölistele makstakse õigustamatult madalaid palku. Minimaalpalgad määrab eriline komisjon, mis koosneb mitmesuguste huviringkondade esindajaist.

VÄLIS-EESTI ALMANAK 1935

EESTI
Laenu Pank
A-S.
Tallinn, Suur Karja nr. 18
omas majas
Võtab raha hoiule
Toimetab kõiki pangaoperatsioone
Telefonid: 446-82, 446-84, 433-56

On aeg alustada ajaleht „MEIE ELU" kinketellimistega sugulastele ja sõpradele

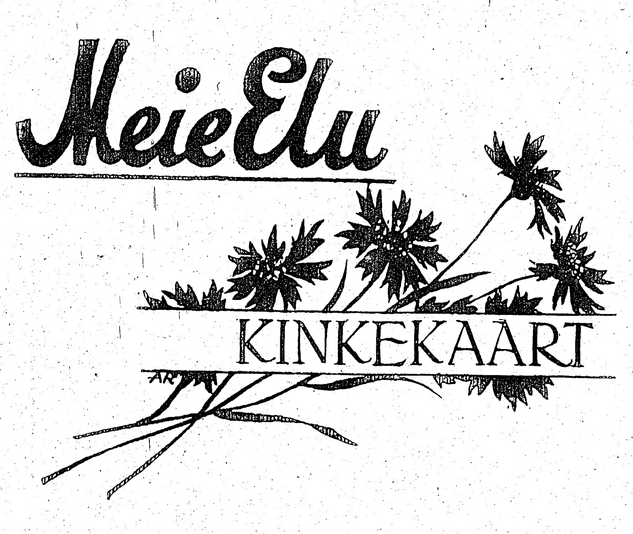

Saatke „Mele Elu" tallitusele tellimine ja meie saadame telle üleandmiseks kinkekaardi, või saadame tele nimel otse saajale.

Tellin „MEIE ELU" (aastaks, poolaastaks):

Hr., pr., prl. .....

Aadress: .....

.....

Tellija nimi: .....

Aadress: .....

.....

Palume käesolev kupong täita ja saata koos rahaga „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

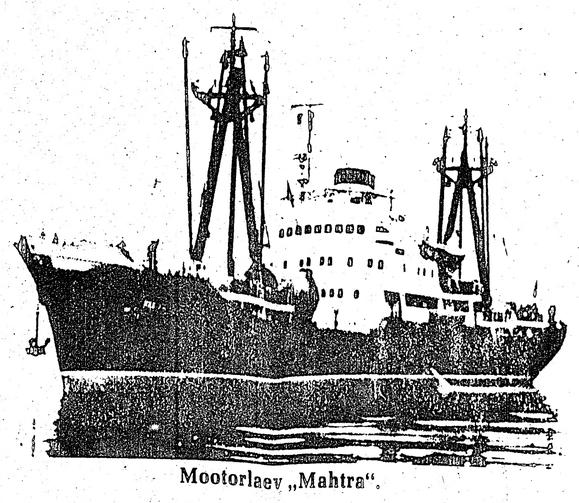
Mootorlaev „Mahtra".

Pilk minevikku

Eesti laevandus

6.

Avaldame eesti laevanduse ajalugu hõlmava kirjutissarja viimase osa tehnilisi põhjusil pikema vaheaja järel. (Eelmised osad ilmusid „Meie Elu" numbreis 32, 33, 34, 36 ja 38.)

Ka Poolas ehitati mõningaid suuremaid laevu N. Eesti laevastiku jaoks. Need olid umbes 7500 brt. ning kandsid nimesid nagu „JAAN ANVELT" ja „JOHANNES LAURISTEN". Soomlased ehitasid 4 mahutilaeva („containers"), sest pärast Talvesõda võtsid venelased osa Soome riigist endile koos seal sadamais olevate laevadega, millised nad võõrandasid.

Esimene mahutilaevadest oli „VIIRELAID", teine „SUURLAID" jne., milliseid koondnimena hüüti „Siberisillaks". Ametlik marsruut oli neil Tokio-Nahhodka-Moskva-Tallinn-Stockholm, kuid arvatavasti kasutati seda „Siberisilda" ka inimeste veoks Siberi vangilaagreisse varemalt tarvitet trellitud loomavagunite asemel.

UUEMAD LAEVAD

Läänemere ja Soome lahe rannasõitudeks ehitati uued laevad „SÕPRUS", „VIIMSI" ja „SUURUP", millised aga talvel jäätulekuga sadamaisse seisma jäid ja ei suutnud oma ühendusi pidada. Et lünka täita, ehitati Riias „TEHUMARDI" ja „KOGUVA" ning eelmised laevad läksid lõpuks lihtsalt vanarauaks.

Venelased ehitasid Eestis ka moodsaid laevu, milledel noori madruseid välja õpetati, kuigi peamiseks õppelaevaks oli endine sõeküttega laev „KOIT"; vanemad laevad läksid, nagu öeldud, vanarauaks või heal juhusel kas müüdi või kingiti arengumaile, näitamaks venelaste sümpaatiat ja abivalmidust. Nii saadeti teele 31. märtsil 1972 „AMBLA" ja „RAPLA" Bangladeshi Vabariiki, kus nad ümber ristiti: „DACCA" ja „KHULNA". Laev „ELVA anti a. 1975 üle Vietnami Vabariigile (kes oli äsja Ameerika Ühendriike sõjas võitnud, kuid peagu igas asjas N. Liidust ripnev oli), kus talle nimeks pandi „CHONG-CAI".

Siin võiks veel lisada, et oktoobris 1968 läks põhja a/l „RUHNU", mille last oli nii halvasti laaditud, et ükski sadam seda vastu ei võtnud. Nii käis laev ühest sadamast teise, kuni lõpuks võttis kursi merepõhja; meeskond muidugi pääsis.

VÄLISLIINID

Välissõidu liinidest olid eestlaste käes loomulikult kommunistlike maadega ühenduse pidamine, nagu näiteks Leningrad-Angoola (Lääne-Aafrikas). Reisijate veondamisel oli tähtsaim liin muidugi Tallinn-Helsingi, millel a. 1975 sõitis 88.000 reisijat. Tuleks mainida ka päästellaeva, „LAINE'i", milline avariide vahel veab puhkusereisijaid Läänemerel.

Alates a-st 1965 avati Tallinna sadam ka välismaade kaubalaevadele, kel oli vaja parandusi teha ja moona värskendada. Välismaa meremehil aga linnas vabalt ringi liikuda ei lubatud — selle asemele oli moodustatud „INFLOT", teatud klubi ehk õigemini agentuur, kus madruseile öeldi, kuhu nad minna tohivad — peamiselt klubidesse, kus kommunistlikku „kultuuri" demonstreeritakse (sama algatati 1930-ail aastail Leningradis).

Juba a. 1962 anti A goola (ja teiste venesõbralike Lääne-Aafrika riikide) laevaliin eestlasile. Esimesena sõitis seda vahet mootorlaev „MAHTRA" (kp t. H. Liidemann) Riiast 31. märtsil suhkrulaadungiga Abidzhaani (Abidjan — Ivory Coast ehk Elevandiluurannik). Pärast seda sõitsid pidevalt 21 laeva, viidi nn. „mitmesugust kaupa", kuigi kõik teadsid, et see koosnes venelaste poolt antud sõjavarustusest, mida kommunistlik kodusõja pool tol ajal hädasti vajas ja mida venelased lahkelt pakkusid, nagu ka kuuba ohvitsere ja sõdureid. Tagasi toodi pähkleid, kakaod, kohvi jne.

A. 1973 algasid Ida-Vahemere (eriti Liibanonis, Ees-Aasias) riikides mitmesugused rahutused ja kodusõjad. Eesti laevastik suunati siis sinna. Esimeseks laevaks oli „SÕRVE", mis väljus 27. augustil kpt. I. Polkovski juhtimisel. Sellest ajast peale hakati kasutama eesti laevatikku iga riigi, kus rahutusi toimus, laskemoona ja muu relvastuse varustamiseks. Kahjuks peab möönma, et peale KGB-ohvitseri ja politruki või kapteni, koosnesid meeskonnad peamiselt eestlasist.

MAJANDAMINE

Kuna eesti laevastik nii tihedasse liiklusse lülitati, tekkis laevade majandamisega teatud raskusi, Hakati andma laevu ajalepinguga välismaile, peamiselt soome laevaühingule, „SAIMA LINE'i" käsutusse. See hõlmas peagu kõik mahutilaevad („containers"), näiteks „OTEPEA", „KEHRA", „AMBLA", „KIHELKONNA" ja „KUIVASTU".

Autor Pärnal on õigus, kui ta nendib, et riikides, kus on raske elada, on kommunistid esirinnas. Venelased on aga sõjalaevastiku arvel kaubalaevastikule vähe tähtsust osutanud. Alates juba a-st 1953, on moodustatud terve rida organisatsioone laevade käigushoidmise edendamiseks, kuid ükski neist ei ole veel viinud laevade majandamist paremuse poole.

Et laevu käigus hoida, pidid laevade meeskonnad ise raha koguma remonditöödeks ja määrdeõlide ostmiseks; nii olevat „KALEV'i" meeskond kogunud 200.000 rubla. Kuid ka sellest ei olevat veel piisanud — iga meeskonna liige pidi laupäeviti töötama tasuta 30 tundi (kuus?/aastas? pole öeldud).

See on täielik orjariigisüsteem, millist tänapäeva vabad demokraatlikud riigid ei tunne. Niisugust orjasüsteemi ei tuntud ka mitte vabas Eestis — kui oli tarvidus töötada laupäevil või pühapäevil, siis maksti ületunde. Nüüd aga ei olnud madrustel vasturääkimise või streigi võimalust, kui neid kamandasid politrukid I. Latõnin ja A. Demidov; vastasel korral oleks neid oodanud Siberisõit.

MEESKONNAD

1970. a-st alates hakati kasutama laevades uut süsteemi: teki- ja masinameeskonna vahettegemine kaotati ja asendati vahi-, elektri-, mehaanika- ja töögruppidega. Kuid ka see süsteem ei töötavat hästi. Laevade meeskonnad koosnesid viimasel kümnendil peamiselt kommunistliku haridusega noortest. Nii olid 1975.a. tervelt 94% meremehist lõpetanud vähemalt mõnesuguse komsomoli, partei või ametiühingu erikursuse.

Kõigile selliseile süsteemiloojaile ja läbiviijaile on jagatud suurel hulgal eriauhindu näitamaks rahvale töökust ja leidlikkust, kuid tulemused on nigelad. Toon näiteks mõned vabariigiaegsed nimed, kes endile sel moel tilgatsid rinda on saanud: kpt. A. Kask ja I. Kallaste, meh. A. Krull, vanemmeh. H. Randpere (sama Randpere isa, kes hiljuti Rootsi põgenes) j.t.

TÄNAPÄEV

Lõpuks A. Pärna lausub: „Nõukogude meremehed on meie suure kodumaa esindajad välismaal, sest nad tutvustavad igal välisreisil meie kodumaad." Kuid Pärna oma kaugeim välismaareis oli Mõntu sadam Sõrve poolsaarel Saaremaal; koht, mida ma oma nooruses hästi tundsin. Seal asus väike puukai, kust Saaremaa kalurid sõitsid Riia lahte kalu püüdma. Vabas Eestis võis ta küll seal vabalt ringi uidata ja ilma segamiseta viljapõldudele ja metsapuudele eesti rahva kultuuri ja saavutusi tutvustada.

Nüüd on aga ka Saaremaa kodueestlasile nagu välismaa, kuhu eriloata ei pääse. Mis puutub aga sellise välismaise sadama külastusse, mis asub lääne pool Saaremaad, siis teame väga hästi, kui palju eesti meremehed seal Eestit tutvustada saavad. Nii vene kui ka praegune eesti meremees on kommunistliku süsteemi ori, sest tal puudub liikumisvabadus: ta ei tohi üheski sadamas ilma politruki loata maale minna.

Juba laevaminekul võetakse talt pass ära; kui talle linnaluba antakse, siis peab ta vähemalt kolmelise grupiga ühinema, kellest üks on mõni usaldatav kommunist või politruk. See peab teravalt valvama, mida teised kaks teevad, kellega nad kokku saavad, millest nad räägivad ja mida nad ostavad. Pärast laevale naasmist tuleb tal kõigest juhtunust komissarile ettekanne teha.

Kui mõnel meremehel oma eluga riskides siiski on olnud juhus vabadusse pääseda, ja neid juhuseid on olnud, siis võib-olla muutub ta alles meie rahva esindajaks ja tutvustab seda „õiget" kultuuri, mis meie kodumaal momendil valitseb. Ei tea, kas Pärna seal Sõrve põldude ja metsatukkade vahel jalutades ja kõvasti mõteldes ning teades, et keegi teda ei kuule, ka mitte ei soovinud, et — karake vabadusse ja tutvustage oma rahva saatust!

K.M.

Eesti Merelaevanduse esimene kommunistliku töö laev „Kaleva".

Halley komeet nähtav

„Külaline" iga 76 a. järele

Selle aasta jõulukuul on öises taevas kometit tegemas Halley komeet (Halley's comet), sabaga täht, mis külastab meid kaugest maailmaruumist iga 76 aasta tagant. Halley komeet on üks heledamaid komeete, mida teatakse. Iga kord, kui ta on külastanud meie maailma, on inimesed läinud ärevusse, ja on pidanud seda ebatavalist sabaga tähte õnnetuste, ikalduste ja sõdade ennustajaks.

Planeedid, nagu Maa, Veenus ja Marss keerlevad ümber Päikese üsna ümmargust rada pidi. Halley komeedi rada on väga pikk. See rada näib kui ümmargune kummipael, mis sõrmede vahel pikaks venitatud. Halley komeet on oma nime saanud inglise täheteadlase Edmond Halley järele, kes arvestas välja selle komeedi teeraja ehk orbiidi, kuju ja pikkuse ja ennustas, et see komeet tuleb tagasi iga 76 aasta järele.

Kui komeet läheneb päikesele, satub ta päikesekiirte mõju alla. Päikese kiired „puhuvad" või sulatavad teda — ja komeedile tekib saba, mis on moodustatud tolmust või ka veekristallidest, kui komeet on jääst. Ja Halley komeet on peamiselt jäänst.

Komeedi saba võib olla kümneid miljoneid kilomeetreid pikk ja sädeleb päikese valguses. Kui komeet eemaldub päikesest, väheneb ja kaob lõpuks ka komeedi saba. Muide, päikesekiirte lükkaval mõjul on komeedil päikesele lähenedes saba küll taga, kuid päikesest eemaldudes on komeedi saba hoopis ees.

Selle aasta lõpus on Halley komeet nähtav meie taeva lõunaservas, kuid tuleva aasta alguses kulgeb komeet veelgi lõuna poole ja on nähtav siis ainult maakera lõunapoolelt.

100 KM LÄBIMÖÖT

Kõige parem on komeeti vaadelda tavalise pikksilmaga ja mitte teleskoobiga, sest teleskoobi sisse komeet lihtsalt ei mahu oma pika sabaga. Komeeti ei saa ka vaadelda suurlinna tulede valguses, vaid selleks peab minema eemale maale, kus ei ole segavaid tulesid. Halley komeet ei tule seekord meile väga lähedale, jäädes 150 korda kaugemale, kui kuu on meist. Komeet liigub küll samal rajal (orbiidil) ümber päikese, kuid maakera ei ole siis alati samas kohas, sest ka maakera liikub piki oma ümmargust rada.

Täheteadlased arvestavad, et päikesesüsteemis on enam kui trillion komeeti, kuid enamus on väikesed. Halley komeet on üks suuremaid, kuigi ka see on vähem kui 100 km läbimõõdus. Kui väikesed rändavad taevakehad (lendavad tähed ehk meteoorid) satuvad maakera külgetõmbejõu mõjusse, kukuvad nad alla ja põlevad tavaliselt õhus ära mõne sekundi jooksul. Üksikud suuremad on ka maandunud ja tekitanud auke, nagu näiteks Kaali järv Saaremaal. Ja üks langes vette Soome lahes selle sajandi alguses.

Rahusvahelise kuulsusega eesti täheteadlane Ernst Öpik (kes oli ka kirjanik) tegi tõsist uurimist komeetide ja meteooride kohta. Ernst Öpik oli esimene, kes arvestas välja, et päikesesüsteemi ümber — ja enamasti väljaspool planeete — keerleb terve pilv väikesi komeete.

Vahetevahel saab mõni komeet kuskilt „müksu" või mõjutuse mõne teise komeedi või ka planeedi külgetõmbejõu kaudu ja muudab oma rada (orbiiti) planeetide või päikese suunas.

Üks suuremaid sääraseid komeete on Halley komeet, mis külastab meid nüüd — ja kaob siis jälle kaugesse hämarusse. Ei tea aga, mida ta ennustab . . .

Ü.S.

NÄHTAV 1 - 15. DETS-NI

Torontos on ööd 1-15. detsembrini, s.t. ka veel eeloleval nädalalõpul, sobivaimad komeedi vaatlemiseks. Kuna komeet on ähmane, on teda aga lootusetu silmata suurlinna tulekumas. Pooletunnine autosõit kas kirdesse (NE) või loodesse (NW) — põhja poole sõites jääb linnakuma vaateväljasse — eriti järve äärt mööda, soodustab aga vaatlemisvõimalusi tunduvalt. Pilvetuil kuuta öödel peaks ta nähtav olema isegi paljale silmale.

Vaadata tuleb lõunasse ca 45 kraadi üles, veidi allapoole Pegasuse tähtkuju (mõlemad laskuvad läände silmapiiri poole), kl. 20:00 - 2:00. Komeeti on kerge tähtedest ja teistest planeetidest eristada: ta ei ole terav valguspunkt, vaid ähmane valguslaik. Soovitatav on muidugi binoklit kasutada.

Pärast 15. detsembrit Kuu heleneb ja järgmine võimalus komeeti näha tuleb öil 1-15. jaanuaris. Siis peab vaatama edelasse ca 30 kraadi üles. Binokliga vaadeldes peaks siis ka komeedi saba nähtav olema. Märtsis ja aprillis on komeet oma kaare ümber Päikese sooritanud ja läbib maa orbiidi veelkord, oma teel tagasi kaugemasse Süsteemi rajooni. Tol ajal toimuvad ka rakettide ligisõidud ja komeedi koostise eritlused.

Paljud reisibürood organiseerivad grupiväljasõite Andi mäestikku Peruus; tüüpiline on 20 päeva $3000 eest ühe astronoomi osavõtul.

Vilp

KUIDAS SILMATA HALLEY KOMEETI

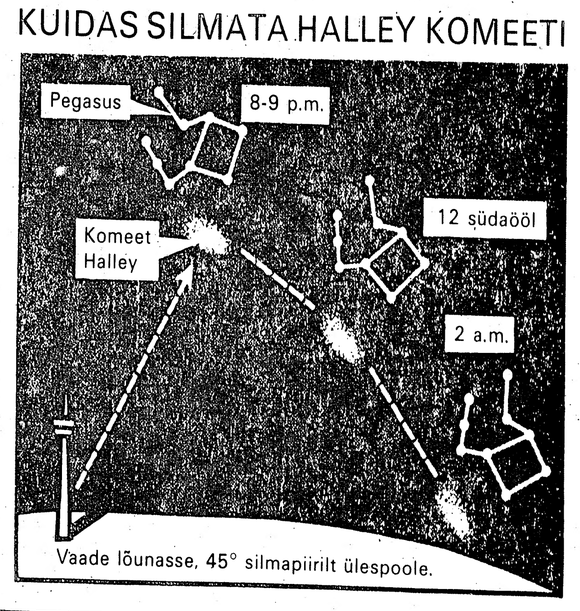

KALLIST VENDA JA ONU

Pharm. ERICH TÕNISSON'i

sündinud 26. detsembril 1907 Viljandis
surnud 1. detsembril 1985 Ängelholmis

mälestavad sügavas leinas

... sinililled silmadele
kullerkupud kulmudele ...

õde AINO tütardega Kanadas ja USA's
vend WILLY Rootsis

KALLIST EMA, VANAEMA JA VANAVANAEMA

MARIA MUILAS't

surnud 8. detsembril 1985 Kitcheneris

mälestavad sügavas leinas

tütar MARSELLE poegadega
tütre-tütar MONICA abikaasa ja pojaga
õemees RICHARD

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 15. detsembril kell 4 p.l. ADVENTKONTSERT JUMALATEENISTUS. Vana-Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel esitab valitud katkendeid J. S. Bach'i Adventkantaadist No. 61 ja Jõulu Oratooriumist, ja G. P. Telmann'i Psalm 117. Solistid; Tamara Norheim – sopran, Irene Loosberg – alt ja Georg Soans – tenor. Teenib õp. U. Petersoo.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 4 p.l. NELJAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS.

Teisipäeval, 24. detsembril kell 3.00 p.l. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS, laulab koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Kolmapäeval, 25. detsembril kell 12 päeval JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS, solist tenor Arvo Mitt. *INGLISKEELNE JÕULUJUMALATEENISTUS* kell 1.30 p.l.

PÜHAPÄEVAKOOL iga jumalateenistuse ajal.

LEERIEELSED iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

KOGUDUSE SEGAKOORI harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õ. kiriku saalis.

PIIBLITUNNID kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Teisipäeviti kella 6–8 õhtul. Neljapäeviti kell 2–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

III KRISTUSE TULEMISE PÜHA KONTSERT-JUMALATEENISTUS pühapäeval, 15. dets. kell 11 homm. Teenivad mõlemad õpetajad. Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel esitab RAHVASTE JÕULULAULE.

Pärast jumalateenistust KOGUDUSE ja PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU. Ettekandeid, jõululaulude laulmine, jõuluvana, kohvilaud. Tuleme kõik jõulupuule!

IV KRISTUSE TULEMISE PÜHA pühapäeval, 22. detsembril kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul, orelil Tiina Mitt-Kreem.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUSED: I, kell 12 päeval, teenib piiskop Karl Raudsepp, laulab lastekoor Evi Valge juhatusel, solistid Monika Roose, blokkflööt, Marja-Leena Roos, viiul ja Karin Jürman, flööt. Orelil Asta Mitt. II, kell 4 p.l., teenib õp. Andres Taul, solist Evi Valge, orelil Tiina Mitt-Kreem. III, kell 6 õhtul, teenib õp. Edgar Heinsoo, orelil Tiina Mitt-Kreem.

JÕULUPÜHA jumalateenistus kolmapäeval, 25. detsembril kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo, solist Arvo Mitt, orelil Tiina Mitt-Kreem.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul; muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 p.l. ja neljapäeviti kl. 12–3 päeval.

KALLIST EMA, VANAEMA JA VANAVANAEMA

ELLA JOHANNA TAMRE't

neiuna Nisu
sündinud 7. juulil 1901 Pärnus
surnud 20. novembril 1985 Winnipegis

mälestavad kurbuses

poeg OLAF perekonnaga
poeg ARNE perekonnaga
SUGULASED kodu-Eestis ja Austraalias

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough
Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

Järgmine Kristuse tulemise aja JUMALATEENISTUS ja JÕULUKOOSVIIBIMINE on laupäeval, 14. detsembril kell 4 p.l. Koosviibimisel kaetud jõulu-einelaud ja ettekandeid.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS on 24. detsembril kell 4 p.l.

VANA AASTA ÕHTU JUMALATEENISTUS armulauaga on 31. detsembril kell 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 15. detsembril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Pühapäevakooli laste jõulukava. Kell 6 õ. ingliskeelne JÕULUKOOSVIIBIMINE kohvilauas. Jõululaule, laste jõulukava ja lühikõne.

Kolmapäeval, 18. detsembril kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 11.15 hommikul JÕULUJUMALATEENISTUS koos Presbüteri kogudusega. Jõulusõnum. Duett, trio ja koorilaule Ülo Lindströmi juhatusel.

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 5 õ. JÕULUEVANGEELIUM JA JÕULULAULUD. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Jõulupühal, 25. detsembril kell 11 hommikul JÕULUJUMALATEENISTUS. Jaanus Kärner ja Allan Laur. Duettlaule.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 15. detsembril kell 11 hm. KOLMAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS, kus mälestatakse H. Kokamägi 25-dat surma-aastapäeva. Kõneleb H. Eller.

Kolmapäeval, 18. detsembril kell 6 õ. PIIBLITUND.

Laupäeval, 21. detsembril kell 4 p.l. JÕULUÕHTU-KOOSVIIBIMINE.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 11 hm. NELJAS KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb E. Saraoja.

Teisipäeval, 24. detsembril kell 5 p.l. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS. Jumalateenistusele järgneb ÜKSIKLASTE JÕULUÕHTU.

Kolmapäeval, 25. detsembril kell 11 hm. JÕULUJUMALATEENISTUS. Jumalateenistustel lauluettekandeid.

MÄLESTAME LEINAS HÄÄD KAASMAALAST JA SELTSI KAUAAEGSET LIIGET

ELLA TAMRE't

WINNIPEGI EESTI SELTS „SIDE"

ARMAST

PAUL MERILA't

mälestab kurbuses

EHATARE PERE

ARMAST VILISTLAST

JÜRI PARGAS't

sündinud 24. septembril 1916 Eestis
surnud 15. novembril 1985 Clevelandis

mälestab leinas

KORP! VIRONIA

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühapäeval, 15. dets. kell 10.15 h. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanutele ja noortele, kell 11 h. lastele. Kell 11.00 h. KOLMAS ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid. Kitarrikoor. Kell 4 p.l. ADVENTKONTSERT. T.E.B.K. koorid Ch. Kipperi juhatusel, viiulisolist D. Medri. Kõneleb J. Kärner.

Pühapäeval, 22. dets. kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanutele ja noortele. Kell 11 h. lastele. Kell 11 h. IV ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõnelevad R. Karknen ja K. Raid. Laulavad Leena Pumber ja Anne Kaups. Kell 5 õhtul pühapäevakooli JÕULUPUU, laste ettekandeid, noortekoor, kinkepakid.

Teisipäeval, 24. detsembril kell 5 õ. JÕULUÕHTU KÜÜNLAVALGEL. Kõneleb K. Raid. Solist P. Hanslep ja keelpillid.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 22. dets. kell 17.00 NOORTE KÜÜNLAVALGUSE ADVENDITEENISTUS ja JÕULUPUU. Õpetaja viibi Pühal Maal 20.–30. detsembrini. Teda asendavad piiskop K. Raudsepp tel. 751-2276 ja õp. A. Roost, tel. 244-9270.

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S. Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton, Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410 ja 483-2478

Laupäeval, 14. detsembril kell 16.00 ADVENTKONTSERT Hamiltoni kirikus. Esineb orelil NORMAN I. REINTAMM. Sissepääsuks korjandus.

OTTAWA EESTI EV.LUTERI USU PAULUSE KOUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal.
Õp. O. Gnadenteich

JÕULU JUMALATEENISTUS on laupäeval, 21. detsembril kell 3 p.l. Jumalateenistusele järgneb koosviibimine, naisringi poolt kaetud jõulu-einelaud. Ettekandeid.

HEAD SÕPRA

MARIA MUILAS't

mälestavad

LONNY MÄGI ja
AINO CEPAITIS perega

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

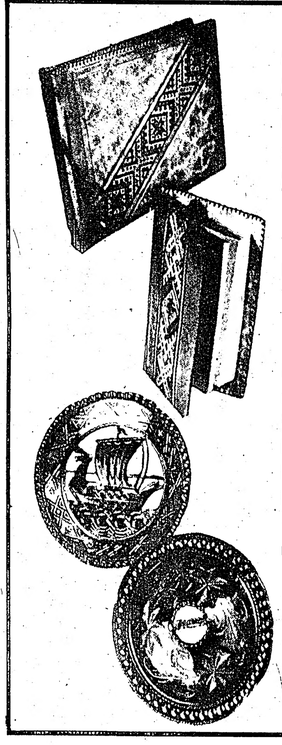

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

Meie Elu
ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

PÄRAST PIKKA KANNATUSROHKET HAIGUST
KUTSUS JUMAL ENDA JUURDE MEIE ARMSA

ALEKSEI LEHTSALU

Teda mälestavad vaikses leinas

AKKER, FLORA, ARNOLD
ALATALU, MINNA
KAAR, SIGRID, TIIDO
KALDA, RITA, ANDREI
KRUUS, EWALD
KURM, AIN perekonnaga
KÖÖSEL, FRED perekonnaga
LÄTT, MARIANNE, KAHRU
MILLISTVER, JAKOB perekonnaga
MUSTIS, KARL
PEREMEES, ELLA
PIHLAP, IRENE, VIKTOR
PUNA, KALJU perekonnaga
PÄTS, KARL
REILJAN, AINO
TUBRO, LINDA, HELMUT

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Aksella Luts 80 a.

10. oktoobril astus Akselia Luts üle 80.a. läve. Isa poolt mulk, ema poolt tartlane, veetis ta lapsepõlve Tartumaal, Sootaga vallas „Margu" talu niitude ja põldude keskel.

1924.a. lõpetas Tartu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi. Abiellus Theodor Luts'uga. Ajal, mil Th. Luts õppis Pariisis filmiala, omandas Aksella Pariisis „Union des Professeurs de Danse de France" diplomi moodsate tantsude alal.

Tagasi tulles Eestisse, korraldas ta eduga Tartus moodsate tantsude kursusi, õpetades ka kõikides Tartu keskkoolides, üliõpilaskonnas jne., saavutades suure poolehoiu ja populaarsuse. Mängis kaasa kahe peaosalisena Eesti parimas filmis „Noored Kotkad", samuti filmis „Gaas! Gaas! Gaas!" Lõpetas Tartus Hilda Aren' i kolmeaastase tantsukooli (Laban Wiegmann'isüsteem) ja seadis koos Rahel Olbrei'ga Estonia teatrist ja Elsa Joala'ga tantsud vabas looduses, eesti-soome ühisfilmis „Päikese lapsed".

Saades 30-aastaseks, jättis tantsuala ja avas Tallinnas Raekojaplatsil esmajärgulise moeäri „Favor".

1938.a. siirdus Soome kavatsusega jätkata õpinguid Helsingi Ülikoolis, kuid filmiala külgetõmbejõud oli tugevam ja oma mehe Theodor Luts'u õhutusel, kes töötas juba palju aastaid Soomes filmi alal, hakkas Aksella kirjutama filmikäsikirju ja ümber töötama teiste kirjutatu d aineid filmikäsikirjadeks.

Töötas O.Y. Fenno-Filmi juures stsenaristina ja abirezhissöörina. Kirjutas Antti Metsalo nime all filmi „Salainen ase" (Salajane sõjariist), mis sai üksmeelse tunnustuse ja kiitvamad arvustused, mida iial üks soome film on saanud.

1944.a. sügisel viis teda elutee Rootsi. Stockholmis töötas ta „Folk Universitetet'i juures arhivaarina ja bibliotekaarina. 1946. aastal asus Lutsu'de abielupaar Brasiiliasse, kus mõlemad jätkasid tööd filmi alal. Rio de Janeiros töötas Aksella mõnda aega ühes end. UFA lavastaja ja filmilõikaja Milo Harbich'iga, olles tema abiliseks filmide monteerimisel.

Kannatades tervislikult Rio de Janeiro palavuse all, asus ta São Paulosse, kus töötas oma mehe Theodor Luts'u firmas filmikäsikirjade kirjutajana ja koostajana, abirezhissöörina, kaameramehe abilisena, filmide lõikajana ja fotoreporterina.

Kui Theodor Luts haigestumise tõttu pidi loobuma filmi alast, jättis ka Aksella filmiala ja töötas E.V. Konsulaadis, olles väga tegev eestlaskonnas. Oli São Paulos EELK Koguduse asutaja liige, aastaid koguduse nõukogu sekretär, Eesti-Brasiilia Kultuurühing „UUS KODU" raamatukoguhoidja ja kui „Eesti Skautlikud Noored Brasiilias" teda palusid maleva vanemaks, oli ta noortele toeks ja juhiks eestluse viljelemisel.

Võttes osa kõikidest eestlaste üritustest, on ta ainsana pidevalt saatnud teateid siinse eestlaskonna tegevuse kohta meie ajalehtedele vabas maailmas, olles „Meie Elu" kaastööline.

Aksella Luts'u 80. aasta sünnipäeva puhul, tervitasid teda sõbrad, soovides palju aastaid ja jätkuvalt häid tervist selle erksa vaimu ja noorusliku hingega tublile eesti talutütrele.

A.S.

Alfred Aasma 75

Nagu ei tahaks uskuda, et 60 aastat on möödunud ajast, kui lõpetasin Räpina Ühis-Reaal-Gümnaasiumi ja juubilar oma õpinguid samas koolis algas. Mitu aastakümmet möödusid, kuni jälle kohtusime immigrantidena Kanadas, igal seljataga sõja-aastate hädaohud ja sõjapõgeniku vintsutused.

Juubilar, Alfred Aasma sündis Võrumaal, Räpina vallas novembri kuul 1910, aastal, mil taevalaotusel säras Halley komeet, nagu nüüdki.

Sundajateenistuse Auto-Tanki Rügemendis lõpetanud, jäi juubilar üleajateenijana Piirivalve teenistusse Peipsi rajooni, Alatskivil. Suur murranguajajärk sundis ka juubilari Piirivalve teenistusest lahkuma, leides tööd bussijuhina ja hiljem konstaablina Tartu Prefektuuris. Innustatud laskesportlasena võttis juubilar korduvalt osa esindusmeeskonnas ülemaalistest laskevõistlustest.

Sõjapõgenikuna oli juubilar Saksamaal, Geislingenis, kust emigreerus Kanadasse Ontario Hydroga sõlmitud töölepingu alusel, töökohaga Rolphtonis. 1951.a. komandeeritakse juubilar Niagara Falls'i, elukohaga St. Catharines. Hydro tööd lõppenud, töötas juubilar 15 aastat Forster Wheeler'i vabrikus.

Juubilar oli seitsmeaastane, kui suri ta isa, kes oli ümbruskonnas tuntud agara seltskonnategelasena ja tubli laulumehena. Nii sai juubilar juba kodust kalduvust ja tungi laulu järele. Koolipoisina laulis ta lastekooris ja hiljem segakooris J. Karheiding'i juhatusel. Tartus laulis juubilar Tartu Eesti Meeslaulu Seltsis E. Tubina juhatusel, Geislingenis Helene Lamberti segakooris ja Geislingeni Eesti Meeskooris Roman Toi taktikepi all. Rolphtonis, Kanadas, asutas juubilar topeltkvarteti, mida juhatas Heino Elken. St. Catharines' is asutas juubilar segakoori, mille juhiks Evald Abner. Toronto Eesti Meeskoori liige on juubilar juba aastaid.

Seltskondlikul põllul on juubilar olnud organiseerijaks ja õhutajaks eriti St. Catharine'is, olles tegev Eesti Seltsi juhatuses, aidanud kaasa Seedrioru ülesehitamisel ja on olnud St. Catharines'i Eesti Ev. Lutheri Usu Pauluse Koguduse nõukogu esimeheks juba 26 aastat!

Väsimatu töömehe, laulumehe ja pillimehe 75 -dast aastatähisest möödumisel soovivad juubilarile õnne, raugematut tööindu ja tugevat tervist ta koolivennad ja kooliõed Räpina Gümnaasiumist, lauluvennad ja lauluõed ning arvukas sõprade ja tuttavate pere hulkades organisatsioonidest.

Koolivend ja lauluvend O.H.

Arhivaar Hugo Peets 80-aastane

New Yorgis võis 4. detsembril üks meie väheseid allesjäänud vanemapõlve arhivaare ja eriti Tallinna ajaloo uurijaid, Hugo Peets, tähistada oma 80. sünnipäeva. Mõni päev varem saabus sama sünnipäeva tema abikaasale ja ustavale elurännakute kaaslasele Lindale, kellega abiellumisest tuleval kevadel möödub 50 aastat. Sellest abielust on sündinud Eesti Vabariigi ajal poeg Hugo-Aarne ja sõja-aastail tütar Laine-Aino.

Hugo Peetsi elutöö ja teadusliku uurimuse tähtsaimaks perioodiks on aastad 1933-1940. Sellesse perioodi langeb ka tema uurimistöö tulemusena 30 teost ja artiklit, mis avaldatud eesti, saksa-ja vene keeltes. Uurimus „Estonia teatri ajalugu" sai auhinnalise tunnustuse. Terve rida kultuurilooliselt tähtsaid ja huvitavaid artikleid ilmus seerias „Vana Tallinn", mille toimetajaks oli H. Peets. Oma tööd arhiivinduse erialal ta alustas Tallinna Ajaloo Seltsis ja Tallinna Linna Arhiivis, kust siirdus juhtivale kohale muuseumide ja muinsuskaitse alal. Ka Linda Peets töötas Tallinnas töökohtadel, millele Hugo Peets pühendas oma elutöö. Rasked ajad saabusid kommunistliku okupatsiooni tulekuga. Olles pääsenud meie maad anastanud võõra võimu eest, algas pagulaspõlv perekond Peetsile Saksamaal. Sealt nad saabusid 29. mail 1949 USA-sse. Koos abikaasa ema Maria Alvine Andressoniga Hugo Peets ise on põline tallinlane. Tema abikaasa pärineb Võrumaalt.

Saksamaal töötas Hugo Peets USA sõjaväe-töökompaniis ja abikaasa oli õpetajaks Augsburgi Eesti Gümnaasiumis. Kuni pensionile minekuni töötas H. Peets New Yorgi Linna Muuseumis. Tingituna tervislikust olukorrast, ta ei saa enam osa võtta New Yorgi eestlaskonna rahvuslikust elust. Hugo ja Linda Peetsil on aga kaasas vaimsed rikkused, mis pärinevad sellest ajast, kus nad mõlemad võisid oma rahvale ja eriti ka Tallinna linnale anda väärtusliku panuse Linna Ajaloo Seltsi ja Linna Arhiivi kaudu. Jääb soovida, et vananematu laadiga teaduslikud uurimused oleksid kättesaadavad ka nendele, kes noorema põlve esindajatena USA-s, Kanadas, Euroopas ja mujal uurivad selle rahva ajalugu, keda raskeimadki ajalootormid ja rõhuvaimadki võõrvalitsused ei ole suutnud murda.

RUDOLF KIVIRANNA

KAL'S TECHNICAL SERVICES
Property Management Division
Kui vajate kinnisvarade valitsemise alal abi ja nõu või olete puhkusel ning vajate oma kinnisvarade järele valvet. Mõõdukad hinnad — helistage 781-6766.

MARCO ISLAND, FLORIDA
1-magamistoaga Kondo Gulf'i lähedal —
jaanuari 11. – jaanuari 31. 1986.
Tel. 416-335-9997
või 813-394-3802

KUHU MINNA?

Reedel, 13. dets. prof. E. Järvesoo loeng „Uued Eesti fosforiidileiud" Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.

Reedel, 13. dets. „Capricornus" Tartu College'is algusega kl. 8 õ.

Pühap., 15. dets. advent kontsert-jumalateenistus Peetri kirikus algusega kl. 11 h.

Pühap., 15. dets. adventkontsert-jumalateenistus Vana-Andrese kirikus kl. 4 p.l.

Pühap., 15. dets. Täienduskooli jõulupuu Eesti Majas algusega kl. 2 p.l.

Pühap., 15. dets. advent-kontsert Baptisti kirikus kl. 4 p.l.

Esmasp., 16. dets. prof. E. Järvesoo loeng „Vanu eestlaste põllumajanduslikke asundusi Ühendriiges" Tartu College'is algusega kl. 8 õ.

Teisip., 31. dets. A/S Eesti Maja Torontos uueaasta vastuvõtuball algusega kl. 7 õ.

Jahimees ja saak. Arvo Lehari sõitis ja lendas koos pojaga 1000 km ja laskis põdra. All — jahilaager lumises metsas. Foto — A. Lehari

PÕDRAJAHIL

Enam kui 1000 km kaugusele Torontost sõitis põdrajahile Arvo Lehari koos poja Thomasega, märkmetes kirjutab ta jahiretkest, mis algas 26. septembri hommikul maanteel nr. 400 autoga Kapuskasingi ja sealt järgmisel hommikul Nakinasse, kust lennuk viis jahipiirkonda Ogoki jõe ja Patience järve kaldal:

„Jõudes sihtkohta tabas meid väike pettumus, kuna laager oli lõplikult ette valmistamata ja mehed olid ametis küttepuude lõikamisega. Nii puudus ka lubatud paadimootor, mis oli Nakinasse ruumipuudusel maha jäetud. Laager koosnes telgist väikese puudega köetava ahjuga ning äsja ehitatud puuraamistikus vineerpõranda ja seintega, ning plastkatusega „köögist", ja toiduainete panipaigast. Kahjuks puudus sellel uks. Laager oli varustatud Coleman-pliidiga ja laternaga. Telgis magamine polnud sugugi halb, kuigi küljealune oleks võinud pehmem olla. Ahju kütsime vaid enne magamaminekut ja vara hommikul, kuna öö jooksul magamiskotid olid küllaldased kehasoojuse eest hoolitsemiseks.

28. septembril sadas pidevalt peenikest vihma ja sellega loobusime ka jahileminekust, sest ootasime lubatud lennuki saabumist paadimootoriga. Patience järve läbistav Ogoki jõgi on väga lai ja tugeva vooluga, suundudes Albani jõkke ja säält James Baysse. Samuti oli vesi väga kõrge ja tõusnud kaldal asuvate puudeni, ning tavaliselt kuiv rannajoon kõik vee all. Muidugi kõrge vee ja tugeva voolu tõttu oli mootorita kanuu kasutamine eriti vastuvoolu väga raske. Peale lõunat vihm jäi järgi ja tegime esimest katset jahileminekuga. Võtsime koha sisse Ogoki harujõe kaldavõsas, puhusin mõned korrad ka läbi kasetohust pasuna imiteerides armuvaludes põdralehma kutset, kuid põdrapulli oma nahka turule ei toonud.

Esmaspäeval 30. septembril tuli laagrisse kaks ameeriklast, tuues meile lennukiga kohaletoodud paadimootori ja bensiinitangi.

Kui õhtune päikeseloojang näitas, et järgmisel päeval on päikesepaiste, siis hommikul üles tõustes tabas meid suur üllatus — maad kattis 10 cm lund ja kõik puud olid lumeehtes. Terve päeva sadas pidevalt lund ja sellega jätsime igasuguse jahipidamise. Pärastlõunat otsustasime minna vastuvoolu asuvasse ameeriklaste laagrisse, et ära tuua meile lubatud kütteõli. Liikudes piki vastaskallast kohtasime kahte kanuud nelja ameeriklasega, kellega ajasime juttu ja kuulsime, et neid on kaskteist meest kolmes telklaagris. Nende jahisaak oli päris kena. Möödunud nädala algul nad said ühe noore põdrapulli ja põdralehma, ning äsja ühe suure põdrapulli. Lahkusime vastassuunnas.

Lühikese maa järele Tom järsku hõikas tasase häälega, et vaata, põder on kaldal. Põder meid nähes hakkas jõekaldalt üles minema, kuid Tomi esimese lasu järele pöördus tagasi ja liikus kaldavees paremale. Tom lasi teist korda, kuid põder ei näidanud, et sai tabamuse. Vahepääl mina olin kõrvaldanud pikksilma katted ja lasin hetkel, kui põder oli juba kadumas kaldavõsasse. Ettevaatlikult kohale lähenedes leidsime põdra ilma elumärgita kaldavees.

Nüüd algas suur töö. Märkinud asukoha, ruttasime vastaskaldal asuvasse laagrisse, kus panin jalga kõrged kummisaapad ja, kaasa võttes kõie, kirve ja sae, ruttasime tagasi. Kinnitasime kõie ümber põdralehma kaela ja suurte pingutustega tirisime põõsaste vahelt vees kuni kuiva kaldani. Arvestades põdra kaalu umbes 650 kuni 800 naela, see töö ei olnud sugugi kerge. Põdrast saime vaid esiotsa kaldale, kuna tagumine pool jäi vette. Lõikasin põdra just ribikontide alt kaheks tükiks. Tõmbasime kanuu põdra kõrvale kaldale ja suurte pingutustega saime mõlemad pooled kanuusse. Mina istusin etteotsa, Tom lükkas kanuu vette, startis mootori ja sõit läks ettevaatlikult meie laagrisse. Suure laadungi tõttu kanuu servad olid vaid paar tolli üle veepinna ja murettekitav. Kõik aga õnnestus hästi. Järgmisel päeval tuli põder lahata nii suurteks tükkideks, et neid oleks võimalik transpordiks tõsta. Pärast lõunat ilm oli muutunud päikesepaisteliseks ja kell 16:00 saabus ka lennuk. Saime teada, et meile tuleb järele suurem Otteri-tüüpi lennuk Luenebergeri teenindusest järgmisel päeval kell 13:00, milleks peame oma varustuse viima samasse laagrisse, kus ameeriklased koondusid äralennuks. Sel puhul ei olnud vaja lennuki mitmekordset lendu, kuna meie varustus koos põdraga, lisaks ka kanuu, paadimootor, bensiinitank, Coleman-pliit ja latern, transporteeritakse ühe korraga. Näis, et pääle meid uusi jahimehi meie laagrisse ei tulegi.

3. oktoobril ilm oli kena ja olime kibedasti ametis oma varustuse pakkimisega ja Tom tegi paar trippi äralennu kohta. Lennuk saabus juba kell 10:30 ja varsti olimegi õhus teel Nakinasse. Kohale saabudes oli meie varustaja Bill Bocart meid oma veoautoga ootamas ja kell 11:30 olimegi tema baasis, kus laadisime kogu oma varustuse autosse, maksin $150,00 põdra väljatoomise eest ja peagi olime teel kodu poole.

Kogu tee oli täis meile vastassuunas sõitvaid jahimehi igas suuruses sõidukitega, treileritega ja nende pääl või slepis paatidega. Isegi jahiklubi oma bussiga. Kogu liiklusest võis arvata, et 9/10 olid jahimehed. Kuna meil Nakinast põhja pool jaht algas 21. septembril, siis Wawa-Chapleau piirkonnas oli selle algus 5. oktoobril.

Kogu autosõiduga edasi-tagasi katsime 1550 km ja kasutasime 438 liitrit bensiini. Väsinult, kuid rahuldustundega mõtlesime õnnestunud jahiretkele."

A. LEHARI

Puud ja põõsad kalmistul

T.E. Aiandusklubi novembrikuu kokkutulekul selgus, et jaanuaris on klubi aastakoosolek, saabuvate pühade tõttu detsembris loenguide ei ole ja veebruaris esineb ettekandega Barries asuva Timberline puukooli ja aiandusettevõtte omanik Erik Hess.

Õhtu teemaks oli „Haudade kaunistamine". Lektor M. Lepiku haigestumise tõttu asendas teda E. Kuris.M. Lepiku poolt võetud haudade kaunistamise valguspildid ja tema mõtted selles küsimuses kuulatakse ära talve jooksul mõnel teisel loenguõhtul. E. Kuris andis ülevaatliku pildi hauakivide juurde istutavatest kadakatest ja okaspuudest. Ta leidis, et kahel poole hauakivi istutatavad taimed kasvavad liiga suureks. Nende kasvu saab aeglustada iga-aastase lõikamisega ja ka ladva piiramisega. Aastate möödudes peab aga need kindlasti asendama uute noorte kadakatega, jugapuudega jt. Kasutatakse väiksemaid s.o.1,8 meetrit kõrgeks kasvavaid madalaid Alberta kuuski, aeglaselt kasvavaid Holmstrupi seedreid jt. Ka on kasutusel ümmargused Globe seedrid, pesakuused (Nest Spruce) jne. Müügil on harva väikeseks jäävad püramiidsed ja väikese läbimõõduga okaspuud ja igihaljad nagu Rocky Mountain kuusk (60 cm.) madal Serbia kuusk (1 m.), Bristelcone mänd (1 m.) Korea Boxwood (80 cm.) ja Boxwood Green Mound. Viimase kohta öeldakse, et see olevat eriti sobiv surnuaeda.

Lehtpõõsastest võime kasutada neid, mis õitsele löövad sama aasta kasvudel ja lõikame igal kevadel madalaks. Siin olgu nimetatud mõned enelad (Spiread) nagu Anthony Waterer, Goldflame jne. Viimastel aastatel istutatakse hauakivide kõrvale püsililli. Üheks selliseks on valgete ja roheliste lehtedega teelehe liilia (Plantain Lily) Hosta variegata. See on kergesti kasvatatav, helesiniste õitega ja 60 cm kõrgeks kasvav püsilill. Kasvab hästi ka vilus. Hauakivi ees on sageli väikene lillepeenar, kuhu istutame sügisel tulbid ja kevadel mitmesugused suvelilled.

Surnuaedades esinev raske savimuld asendatakse 35 kuni 45 cm. sügavuselt hea aiamullaga. Väetistest on kiire mõjuga vees sulav 20-20-20 jt. Nende kasutamisega peab aga ettevaatlik olema, kuna selle mõjul võivad taimed kasvada liiga kiiresti suureks ja varjutada hauakivi. Loengu lõpul arutati mitmesuguseid haudade kaunistamise ja ka iluaedade talvekaitse probleeme.

EKs

Our telephone number is changing.

After December 16, dial 392- and the same last four digits listed in the blue pages of your telephone directory.

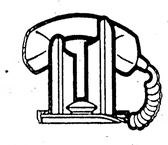

Ajalooline koguteos — sobiv kink pühadeks ja tähtpäevadeks

„EESTLASED KANADAS II"

513 lk., millest ingliskeelseid resümeid 87 lk. (I ja II).

Hind nägusas köites $29,00. Saatekulu Kanadas $1,50, välismaadele $4,00. Posti teel tellimised saata: „Eestlased Kanadas" c/o E. Kuris, 2 Jocelyn Cresc., Don Mills, Ont. M3B 1A2. Telefon 444-5173. Tshekid kirjutada Kanada Eestlase Ajaloo Komisjoni nimele. Teos on müügil ka „Meie Elu" talituses ja Abistamiskomitee kaupluses.